

Nr. 8 (21)

SEPTEMBRIS 2003

Dundadadznieks

Dundagas pagasta padomes izdevums

2. lpp. Otrais Apaļā galda forums.

3. lpp. Septiņi otrie ēdieni un margarīnmaize.

5. lpp. Tehnika pret lietavām.
Jaunlīdumos — laikiem līdzī.

6. lpp. Valdis Ābols par mūziku, Dundagu un sevi.

8. lpp. Dzejas un citās dienās.

Sakoptākais pagasts. Aiz konkursa priekš kara

Tā nu būtu pagātne — noslēguma vakars sarīkots, laba vēlējumi uzklausīti, dāvanas saņemtas. Tomēr likās, ka prasās vēl pēcvārds, notikušā analīze. Varbūt no tā visa varam ko mācīties.

Tautas balss

Pa ausu galam dzirdēju runas, ka noslēguma pasākums rīkots pārlietu izšķērdīgi, ka visi, lūk, tur nav varējuši tikt. Aptaujājot vairākus dundadadzniekus, tieši šādus vārdus gan neizdevās dzirdēt. Uzklaut var tos, kas grib ko teikt.

Aina Nierliņa: — Konkurss bija teicams! Līdzekļu vienmēr pietrūkst, bet prieks, ka cilvēki cenšas kaut ko darīt. Ne jau visos pagastos tā ir. Arī noslēguma balle bija jārīko, kā citādi!

Austra Milberga: — Mēs varam sev jautāt — vai esam paši sakoptākie? Bet viss esot salīdzinājumā.

Ko mums Dundagā vajadzētu — puķes centrā! Nav nevienas puķudobes — ne pie autoostas, ne pie pagasta. Toties centrā guļ dzērāji. Padomju laikus negribas atcerēties, bet tad darbojās milicija, *sabiedriskie*, un tādus skatus novērsa.

Pasākums bija slēgts. Kāds varbūt apvainojies, ka nedabāja Uģi Rozi klausīties, bet, ja no tālām vietām sabraukuši ciemiņi... Tas bija viņiem, vērtētājiem domāts vakars. Visi pilī nevar saiet! Turklāt mūsējie parasti diezgan kūtri apmeklē pasākumus.

Dundadadznieku — rīkotāju pārdomas

Gunta Abaja, Attīstības nodaļas vadītāja: — Pašvaldība strādā atbilstoši likumam par pašvaldībām. Kon-

kursā bija jāatbild uz ļoti daudziem

konkrētiem pašvaldības pamatdarbības jautājumiem, un tas dod iespēju paskatīties uz sevi it kā no malas, novērtēt padarīto un nepadarīto. Lai sagatavotos vērtētājiem, mēs paši par katru konkursa punktu veidojām aprakstu.

Konkursa sadaļa *profesionālās intereses un izglītība* izraisīja pretrunīgas pārdomas. It kā daudz tērējam vispārējai izglītībai — vidusskolai, lepojamies ar Dundagas mākslas un mūzikas skolu — nu jau profesionālu skolu. Bet mums pietrūkst ieguldījums pieaugušo izglītībā. Neesam radījuši sistēmu, nav speciālista, kas to kopumā pārraudzītu. Ja šāda sistēma būtu, tad, piemēram, varētu palīdzēt pārkārtoties cilvēkiem, kam pašlaik nav darba, skatoties pēc vajadzībām, meklējot atbilstošas izglītošanās iespējas. Taču tas skar ne tikai bezdarbniekus, ne tikai pašreizējo brīdi,

bet arī pārdomātu plānošanu, nākotnes vajadzību paredzēšanu un gudru rīcību. Tā ir joma, kur tautsaimniecība ar izglītību sajūgta kopā. Kas rīt un parīt būs nepieciešams skolotājiem, zemniekiem, kādas papildu iespējas pavērt vietējam iedzīvotājam, kas nekur prom nebrauks?

Kā to uzlabot, tūlītējas atbildes nav.

■ Dundagas pagasta komandu sveic Talsu rajona padomes priekšsēdētājs Aivars Lācarus *Visvalža Biezburža foto*

Iedziļinoties citās konkursa sadaļās, visus punktus apkopojot, jāteic — tur, kur mums strādā īsti entuziasti, ar saimnieka ķērienu (un tā ir pārsvarā), tur viss ir kārtībā. Diemžēl ir arī tādi, kas savu darbu padara formāli.

Novērtējot konkursa jautājumus, sapratām, ka daudzveidīgāks pašvaldības atbalsts varētu būt jauniešiem, jaunajiem vecākiem. Runa nav tikai par pabalstiem jaundzimušo vecākiem, bet arī par viņu izglītošanu. Ir Latvijā pašvaldības, kur darbojas jauno māmiņu skolas — jau pirms bērna dzimšanas.

Šajā sadaļā mēs centāties, lai uz

Redaktora ziņa

Mans, viņu, mūsu

Gribēju rakstīt par “nakti pēc referendumā”, bet tad atjēdzos. Kas ar mani notiek? Agrāk būtu rakstījis par puķēm laukā vai par puķēm uz loga rūtīm — atbilstoši gadalaikam. Kas ar mani notiek? Kopš kura laika politika ir mans gadalaiks?

Varbūt jautājums ir — kas ar MUMS notiek? Un, iespējams, jautājumā nemaz nav ieslēpts kļajš noliegums. Jā, varbūt par spīti daudzu valdību nenoliedzamai nevēlēšanai un mūsu pašu nenoliedzamai vīzdegūnīgai visgudrībai, tieksmei pamācīt un nolikt, es (mēs?) maz pamazām atskārstu (atskārstam?), ka padsmītajā neatkarības gadā tas viss tiešām ir MŪSU. Ar to atšķiramies no padomju garajiem gadiem, kad, sākot no skolas sola, mācīja vārdu “mūsu”, bet dzi-

ves skolā apguvām nodaļi: viņu hokejs, viņu birokrāti, viņu jeb mistiskā kopējā manta. Un pašiem nebija ne savas valdības, ne savu mulķa birokrātu, ne arī īstenībā sava hokeja.

Tagad mācāmies aizmirsto, daudziem svešo un kapitālismam it kā nepiedienīgo jēdzienu — MŪSU. Mūsu valdība, mūsu premjers, mūsu politika. Jo — mūsu Latvija. Un nav kaut kādas tur koalīcijas šķelšanās, bet mūsu koalīcijas šķelšanās. Nav kaut kādu tur viņu korupcija, bet mūsu korupcija.

Tikai puķes laukā vai uz loga rūts ir manas. Valsts ir mūsu. To sāku saprast naktī pēc referendumā. Pēc MŪSU referendumā.

Alnis Auziņš

Tautas nobalsošana Dundagas pagastā

Dundagas pagastā nobalsošanas dienā 20. septembrī no plkst. 7.00 līdz 22.00 bija atvērti četri vēlēšanu iecirkņi — Dundagas, Nevejas, Vīdales un Kaļķu.

Kopumā pagastā Tautas nobalsošanā par Latvijas dalību Eiropas Savienībā piedalījās 71,06 % Dundagas pagasta balsstiesīgo.

Lūk, kā nobalsojuši dundadadznieki un arī tie, kas piestāja pie vēlēšanu iecirkņiem, braucot cauri Dundagai!

Iecirknis	Balsotāju skaits	PAR	PRET	Nederīgas	% (par)
Dundaga	1558	1298	252	8	83
Neveja	195	158	37	0	81
Vīdale	152	127	23	2	84
Kaļķi	175	128	47	0	73
KOPĀ	2080	1711	359	10	83

Kā zināms, balsošanai atvēlēto laiku pagarināja par 3 stundām, ko Dundagas pagastā izmantoja 125 balsotāji (Dundagā — 94, Nevejā — 10, Vīdalē — 10, Kaļķos — 11).

Dundagas vēlēšanu iecirkni atšķirībā no mazajiem mūsu pagasta iecirkņiem ar klātbūtni pagodināja divi novērotāji — pa vienam no Latvijas Sociālistiskās partijas un no “Mūsu zeme”.

Vēlreiz pārliecinājāmies, ka vēlēšanu komisiju locekļiem ir jābūt ar redzīgām acīm, ar ļoti labām zināšanām par nobalsošanas un vēlēšanu procedūru, laipniem un ar stipriem nerviem. Paldies visām mūsu pagasta vēlēšanu iecirkņu priekšsēdētājiem (Guntai Abajai, Lienei Kantsonai, Ainei Bērkalnei, Aijai Niegliņai), sekretāriem un visiem komisiju locekļiem par padarīto!

*Sandra Kokoreviča,
Dundagas pagasta vēlēšanu komisijas priekšsēdētāja*

Valsts svētkos godināsim labākos!

Dundagas pagasta padome aicina darba kolektīvus izteikt priekšlikumus par Dundagas pagasta iedzīvotājiem, kas ar savu darbu un ieguldījumu sabiedrības labā būtu pelnījuši atzinību un pateicību valsts svētkos. Gaidīsim jūsu ieteikumus Dundagas pagasta padomē visu oktobri!

papīra izskatītos drusku labāk nekā īstenībā.

Paldies skolotājiem, kas palīdzēja apkopot sporta tēmu. Šajā nozarē varētu vēlēties saskaņotāku darbu ikdienā.

Vairākās konkursa nominācijās mums tiešām nav par ko kaunēties. Daudz esam paveikuši pagasta attīstības jomā, investīciju piesaistē. Ja nu vienīgi teritoriālais plānojums gala variantā vēl nav apstiprināts.

Mūsu pašvaldība ir ģimenei draudzīga — mums ir četras sociālās aprūpes iestādes pagastā, saglabāta slīmnīca, kas no budžeta prasa daudz. Galvgalī turamies arī sabiedrisko attiecību veidošanas jomā, varbūt pietrūkst sadarbības ar nevalstiskajām organizācijām. Toties lietpratēji atzīstami novērtēja pagasta avīzi.

Kultūrvides veidošana — tas ir sarežģīts un strīdīgs jautājums. Uz vietas mēs nestāvam.

Lauku ceļu saimnieka prasības vienreiz jau pamatīgi iepazīnām, tagad zinājām, kā sagatavoties un pelnīti uzvarējām. Uzvara šajā nominācijā ir mūsu izpilddirektora Andra Kojro nopelns.

Zemkopība lauku vidē — tur mēs labāki nevaram būt. Izdarījuši esam tik, cik varam.

Uzņēmējdarbības vide mums ir sakopta, atpalikām tikai par punktu no Nīderlandes.

Konkurss ļāva saprast, kas ir pareizi un labi un kā mums pietrūkst. Iepriecināja, ka gatavojoties strādājām kā vienota komanda, pēc labākās sirdsapziņas, savstarpēji uzticoties, neskaitot virsstundas un brīvdienas, — Gunārs Laicāns, Andris Kojro un daudzi citi. Mazas darvas pilītes bija atsevišķu darbinieku vienaldzīgā attieksme, sak, vairāk maksājiet, tad es varbūt pacentīšos. Bet laikam jau neviena medus muca nevar iztikt bez kādas darvas pilītes.

Skumdināja arī nevīžīgu saimnieku attieksme. Nu kā var atstāt ceļmalas nesakoptas! Tur vajadzētu uzlikt soda naudas. Pašvaldība nežēloja spēkus, laiku un līdzekļus, lai sakoptu arī privātfīpašumus. To gan nedrīkst uztvert kā normu! Pēc iepriekšējā konkursa gadījās pat dzirdēt sliņķus uzprasām: kad atkal brauksiet mūs applaut?

Nobeigums 2. lpp.

Ko tie nospriež, tas paliek

Pagasta padomē 15. septembrī

► Jauna pagasta padomes deputāte

Pilnvaras nolikūšā deputāta vietā Dundagas pagasta padomē deputāta pienākumus sāksi veikt Mairai Remesa.

► Priekšsēdētāja vietnieka ievēlēšana

Tā kā Asja Felta, kas reizē bija arī padomes priekšsēdētāja vietniece, ir atbrīvota no deputāta pienākumiem, aizklātā balsošanā par pagasta padomes priekšsēdētāja vietnieku ievēlēja deputātu Austri Kristapsonu.

► Pastāvīgās komitejas

Deputāti vienojās par grozījumiem pastāvīgo komiteju sastāvā un apstiprināja pastāvīgās komitejas.

Vides aizsardzības un pagasta attīstības komiteja: Guntis Pirvits — komitejas priekšsēdētājs, Ēriks Bērzkalsns, Imants Zingniks, Austris Kris-

tapsons.

Veselības aizsardzības un sociālās palīdzības komiteja: Gunta Skujiņa — komitejas priekšsēdētāja, Maira Remesa, Ēriks Bērzkalsns.

Izglītības kultūras un sporta komiteja: Austra Auziņa — komitejas priekšsēdētāja, Imants Brusbārdis, Gunārs Laicāns, Maira Remesa.

Finanšu komiteja: Gunārs Laicāns — komitejas priekšsēdētājs, Austris Kristapsons, Austra Auziņa, Guntis Pirvits, Gunta Skujiņa.

► Pirmpirkuma tiesības

Atteicās no pirmpirkuma tiesībām uz nekustamajiem īpašumiem *Jurģi* (12,5 ha), *Egles* (17,0 ha), no īpašuma *Ziemeļi* atdalāmajiem 4,1 un 7,1 ha zemes gabaliem, no īpašuma *Aptieka* atdalāmā 5,3 ha zemes gabala, no īpašuma *Burtnieku Kārļi* atdalāmā 21,8 ha zemes gabala, no īpašu-

ma *Pāces Kalnozoli* atdalāmā 6,7 ha zemes gabala, no īpašuma *Gundegas* atdalāmā 8,10 ha, no īpašuma *Jaunbrieži* atdalāmā 12,8 ha gabala, *Silābrami* (62,0 ha), *Alas* (15,5 ha), *Duguņi* (60,0 ha), *Mežvagari* (20,6 ha), *Līčīši* (34,5 ha), *Pērkoņi* (21,0 ha), *Mazcēgi* (26,1 ha) un *Dižķikuti* (9,7 ha).

► Skolas inventāra pārdošana

Atļāva Dundagas vidusskolai pārdot skolai nederīgās lietotās mantas: logu stiklus 80 loksnes (1,57 x 1,17m) par Ls 2,00 gabalā, 50 loksnes (1,30 x 0,70m) par Ls 1,00 gabalā, 40 galdus par Ls 2,00 gabalā, 30 krēslus par Ls 1,00 gabalā un 20 krēslus par Ls 0,50 gabalā. Ieņēmumi paliek vidusskolas rīcībā kancelejas izdevumiem.

► Privatizācijas komisija

Pagastā no privatizējamā dzīvojamā fonda nav privatizēti 20%. Pagasta dzīvojamo māju privatizācijas komisijas priekšsēdētāja Elita Vilistere beidz darbu 13.10.2003.

Nolēma slēgt līgumu ar Talsu rajona padomi par kopīgu Talsu rajona

pašvaldību dzīvojamo māju komisiju pilnvarotās personas finansēšanu līdz 31.12.2003.

► Grants pārdošana

Nolēma no Vīdales grants karjera pārdot VAS *Kurzemes ceļi* Talsu 18. ceļu rajonam 12 000m³ grants.

► Kailcirtes izsole

Nolēma izsolē pārdot saimniecības *Jomiņi* 3,9 ha kailcirti ar sākumcenu Ls 10 500.

► Dzejoļu grāmatas finansēšana

Atbalstīja s/o *Dundagas Vārpa* lūgumu finansēt Māra Seržanta dzejoļu grāmatas iespēšanas izdevumus (Ls 168).

► Nosaukumu piešķiršana

No īpašuma *Aptieka* atdalāmajam 5,3 ha zemes gabalam piešķīra nosaukumu *Ozollesas*, no *Burtnieku Kārļiem* atdalāmajam 21,8 ha gabalam — *Tauriņi*, no *Pāces Kalnozoliem* atdalāmajam 6,7 ha gabalam — *Likumi*, no *Jaunbriežiem* un *Gundegām* atdalāmiem 8,10 un 12,8 ha gabaliem — *Pieņplavas*, no *Ziemeļiem* atdalāmajam 11,2 ha gabalam — *Stumbri*, no *Kaļķupes* atdalāmajam 1,8

ha gabalam — *Vēžuvalki*, no *Riekstiņi* atdalāmajam 5,2 ha gabalam — *Veckalnieki*.

► Zemes lietošanas mērķa noteikšana

Noteica 0,3406 ha zemes īpašumam Talsu iela *Krūziņi* lietošanas mērķi “darījuma iestāžu un komerciāla rakstura apbūve”.

► Individuālais darbs

Atļāva Ivaram Dambergam nodarboties ar individuālo darbu — vieglo automašīnu remontu.

► Parāda piedziņa

Nolēma bezstrīda kārtībā piedzīt par īpašumu *Valdnieki* nenomaksāto nekustamā īpašuma nodokli Ls 283,77.

► Administratīvā komisija

Ar 13.10.2003. atbrīvoja no komisijas locekļa pienākumu veikšanas Elitu Vilisteri. Vietā ievēlēja pagasta padomes vecāko speciālisti Daci Kurpnieci.

Protokolu pārlūkoja Aivars Miška

Uz zaļa zara

Otrais sabiedrības forums un — sākam darboties!

10. septembrī otrajā Ziemeļkurzemes sabiedrības Apalā galda forumā dalībnieki novērtēja pirmajā forumā noskaidrotās problēmas un vēlmes un balsojot atlasīja tālāk risināmās.

Katra darba grupa (pavisam trīs) no iepriekšējā forumā atlasītajiem rīcības virzieniem — darāmajiem darbiņiem izvēlējās, viņuprāt, desmit svarīgākos. Tad par 30 darbiņiem balsoja un atkal atsiņāja būtiskākos. Tos sakārtoja tādā secībā, kā dalībnieki paši bija gatavi piedalīties to risināšanā.

Rezultāti svarīguma secībā:

- dabas objektu sakopšana (piemēram, parks, dīķis, tūrisma objekti), rotāl-

laukumu izveide (piemēram, parkā),

- tautas nama remonts un apzaļumošana,
- atbalsts mazajiem uzņēmējiem,
- jaunatnes brīvais laiks,
- nelegālo alkohola tirdzniecības vietu ierobežošana un likvidēšana, reidi vēlās vakara stundās,
- bioloģiskās lauksaimniecības un veselīga dzīvesveida atbalsta centra izveide, t.sk. sadarbība produkcijas realizācijā un pārstrādē un tūrisma veicināšana,
- attīstīt Ziemeļkurzemi kā paraugu ekotūrismam Latvijā,
- pieaugušo tālākizglītība,
- koksnes pārstrāde ar augstāku pievie-

noto vērtību (piemēram, dārza mēbeles).

Pēc pirmā foruma rosīga darbība gan nesākās. To nomana tikai tagad, kad aiz muguras jau otrais forums. Izveidojušās četras darba grupas, kas sāks risināt viņus interesējošos jautājumus: **tautas nama darba grupa, dabas objektu sakopšanas darba grupa, bioloģiskās lauksaimniecības un ekotūrisma darba grupa un mazo uzņēmēju darba grupa.**

Pirmie 16. septembrī sapulcējās tautas nama remonta atbalstītāji. Dalībnieki nolēma, ka vispirms jānoskaidro tautas nama prioritātes, jāapkopo līdzšinējie projektu pieteikumi un jānoskaidro fondi, kas varētu atbalstīt remonta projektu. Ieteikums — visos pasākumos iesaistīt jauniešus.

Patlaban aktīvisti meklē iespējas jauniešu brīvā laika pavadīšanai. Tautas nams piedāvā telpas, kurās var brīvi rīkoties. Uzsvars vairāk uz jauniešiem, kas vairs nemācās vidusskolā. Taču vēl nav skaidras idejas, ko un

kā darīt. Gaidām jūsu idejas un darbīgu dalību!

19. septembrī dabas objektu sakopšanas darba grupa nolēma Pāces upes krastu sakopšanai mēneša laikā sapulcināt upes krasta teritorijas īpašniekus, reizē meklējot iespējas, kā tīrīt Dundagas dīķi. Parka un Liepniekvalka alu sakārtošana sāksies pavasarī, tā ziņoja šo divu objektu apsaimniekotājs VAS *Latvijas valsts meži*. Tad arī lūgsim talkā skolēnus u.c. jauniešus!

22. septembrī tikās viskoplākā — bioloģiskās lauksaimniecības un ekotūrisma darba grupa. Dalībnieki vienojās apkopot ziņas par bioloģiskajām un ekotūrismam piemērotām saimniecībām un ievietot to īpašā Ziemeļkurzemes ekotūrisma kartē. Jebkuram interesentam Zaļā novada centrā pieejami Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības organizāciju apvienības sagatavotie biļeteni. Nākamreiz šīs grupas tiksies 5. novembrī plkst. 13.00.

Atgādinām, ka visus jautājumus tālāk īsteno paši ierosinātāji. Ja

kāds atbalsta kādu

no jautājumiem, tad viņš ir laipni aicināts piedalīties, darbu virzot uz priekšu!

Šis ir ilgstošs, sabiedrības ideju un ierosmju īstenošanas pasākums, tāpēc vēl joprojām aicinām izteikt idejas un vēlmes. Aicinām piedie-roties un darboties! Gaidām “Ziemeļkurzemes “AGENDA-21” centrā” (Zaļā novada centrā) “Līkajā muižā” (Dundagas pagasta padomes telpās), tel.: 3232252, epasts: zalaisnovads21@dundaga.lv.

*Una Upīte,
“Ziemeļkurzemes “AGENDA-21”
centra” sekretāre*

Turpinājums no 1. lpp.

Noslēguma pasākums piln bija konkursa sastāvdaļa un notika pēc noteikta scenārija. Tas ir dzelzains, ļoti daudz ir obligāti aicināmo viesu. Mūsu ziņā palika scenāriju *ietērpt*, un tas vairāk bija Andas Felšas un Daces Treinovskas ziņā.

Anda Felša, pils direktore: — Domāju, ka viss konkurss, gatavošanās, uzvara un noslēguma pasākums deva lielu gandarījumu, tam vajadzēja dot gandarījumu ikvienam pagasta iedzīvotājam. Jāapzinās, cik daudz katrs esam devuši un ieguvuši.

Noslēguma pasākuma kopējās izmaksas — 2185 lati un 59 santīmi. Ģenerālsposors *Rīgas piensaimnieks* sedza apmēram pusi šo izdevumu, Laicāna kungs lieliski pastrādāja, piesaistot citus sponsorus, dalībmaksu maksāja visas pašvaldības, kas piedalījās. **Līdz ar to mūsu pašvaldībai bija jāiegulda tikai 103 lati.** Tā ir niecīga summa, turklāt vēl jāmin, ko visu mēs ieguvām.

Nominācijā Lauku ceļu saimnieks — Ls 10 000 pagasta ceļiem, Attīstības nodaļa no Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas ieguva krāsu drukas iekārtu, VSCP no Labklājības ministrijas saņēma dāvanu karti 100 latu vērtībā. Pa 400 latiem pagasta padomei dāvināja *Rīgas pien-*

saimnieks, Talsu rajona padome un Talsu rajona pašvaldības. Vēl ieguvām arī dāvanu karti 50 latu vērtībā.

Pilij acīmredzot tagad varēsim iegādāties galdus. Ieguvums ir pātrināti izremontētā Mazā zāle un tas, ka pasākums bija laba reklāma pilij.

Mūsu ziņā tāpat palika tikai koncerta daļa. Ko aicināt? Uzreiz iedomājos Uģi Rozi. Viņš taču ir dundadznieks! Savukārt Uģis piedāvāja Gunti Skrastiņu, jo viņi strādā kopā. Viņam divas nedēļas iepriekš iedevām scenāriju. Šoreiz nolēmām iztikt bez saviem pašdarbniekiem. Daļu no viņiem konkursa komisija dzirdēja un redzēja *Kubalos* un Šlīterē.

Arī noslēguma vakars deva gandarījumu. Guntis Skrastiņš strādāja ar pilnu atdevi. Kā viņš iesaistīja visu publiku, citu pagastu vadību, žūriju, par mūsu cilvēkiem nemaz nerunājot! Kad bijām redzējuši uz skatuves aizrautīgi dziedam Gunāru Laicānu kopā ar kancelejas vadītāju Sandri Kokoreviču? Arī viesi atzina, ka mūsu rīkotais noslēguma pasākums ir viens no labākajiem un gaumīgākajiem starp citiem līdzīgiem. To teica arī Ruta Cibule no Kultūras ministrijas, kas piedalījies noslēguma ballēs visus deviņus gadus. Nebija ne miņas no šādu vakaru lās-
ta — smagnējības. Man pašai kopš 1997. gada tas bija vislielākais pasāk-

kums un deva lielisku enerģiju turpmākam darbam. Kā visi mūsējie priecājās, kā Andris Kojro un Gunārs Laicāns staroja!

Mēs visi vēlreiz gribam pateikt lielu **PALDIES**

- pasākuma ģenerālsponsoram a/s *Rīgas piensaimnieks*, sponsoriem: *SIA Dundagas meži* (Nauris Freimuts), *Latvijas Krājbanka* (Alvis Erbs), *SIA Wincono Latvia* (Alvis Avots, Ingus Miška), Andrim Reinholdam, Modrim Fokerotam, *SIA Kurekss* (Jānis Apsītis);
- visiem zelta palīgiem — par ziediem un pils noformējumu Marutai un Anitai Šulcām, Lilijai, Ritai Bumbierei un Dacei Čoderai, bērnu dārza meitenēm Rudītei, Santai, Ivetai un Inītai;
- visam pagasta tehniskajam personālam un darbiniekiem;
- tautas namam par atsaucību, izlīdzot ar telpām tautas ballei, un īpaši Ausmai Vīkstrēmai un Anitai Nazarovai;
- Dundagas mākslas un mūzikas skolas skolotāju kapelai, Artūram, Mārai un Rūtai par muzikālajiem apsvēkumiem;
- deju kolektīva “Dun-dang” meitenēm un puīšiem;
- visiem dundadzniekiem, kas domās un darbos bija ar mums!

Alnis Auziņš

Pils jumtu atjaunosim pilnībā!

Pils direktore **Anda Felša:** — Pirms četriem gadiem jumts sagādāja vislielākos krenķus. Tad trešajā stāvā mūzikas skolā tecēja ūdens. Pirmo naudu remontam ar Gunāra Laicāna gādību ieguvām 2000. gadā no apvienības TB/LNNK. Kopš tā laika katru gadu iesniedzu projekta pieteikumus valsts investīciju programmā, arī pērn februārī — par 2003. gadu. No valsts prasīju 17 000 latu, lai nomainītu jumtam kārtējo klājuma daļu, un šogad iesniedzu, jau lūdzot atlikušos Ls 17 000 — 2004. gadam. Tad, kad valstī notika budžeta grozījumi, man piezvanīja Kultūras ministrijas speciāliste Laila Valters — Kalniņa un paziņoja premjerministra lēmumu: 2003. gadā naudu piešķirs tikai tādiem investīciju projektiem, kurus šogad var pabeigt. Protams, mēs spējam pabeigt visus atlikušos jumta darbus, ja tik ir nauda! Paldies Kultūras ministrijai, no valsts dabūjām diviem gadiem paredzēto summu — 34 000 latu. No pašvaldības nepieciešamais līdzfinansējums ir Ls 6 000, un tas jāiekļauj nākamā gada budžetā. Tā kā ar SIA

Namdaris, kas veic jumta seguma maiņu, sadarbojamies vairākus gadus, viņi ir ar mieru pašlaik trūkstošo summu pagaidīt.

Pa labo laiku (saruna notika 11. septembrī. — A. A.) meistari ieklāj kondensāta plēvi. Kad latojums būs uzsists, tad arī slīktāks laiks darbu nekavēs.

Vecie dakstiņi nav izmantojami, to es kā ķīmiķe varu apstiprināt. Kaļķu ieslēgumi tos padara nelietojamus, jau pēc diviem gadiem kārniņi sadalītos sīkās plēksnītēs. Toties jaunajiem a/s *Lode* kārniņiem ir 30 gadu garantija.

1720 kvadrātmētru ir pēdējais jumtam nepieciešamais klājums, pavisam kopā būs no jauna ieklāti 3240 kvadrātmētri par 77 260 latu.

Tagad nākamie lielie darbi pilī saistās ar apkuri, ūdensvadu, kanalizāciju. Lai to visu novērtētu un izlemtu, kā rīkoties, jāiesaista kārtīgi lietpratēji. Jāmēģina piesaistīt investīcijas no 2005. gada valsts budžeta.

A. A.

Galdiņ, klājies!

Septiņi otrie ēdieni un... maize ar margarīnu

Kopš 29. augusta Dundagas centrā par vienu ēdamvietu vairāk. Vajadzību pēc šāda pakalpojuma izjutām labu laiku un gana daudz — ciemiņi, caurbraucēji, vietējie. Pirmajā septembrī kafejnīcā — bārā abas pārdevējas tikko jaudāja tikt galā ar apmeklētājiem. Ceturtajā septembrī ap pulksten 11 gan biju vienīgais klients. Varēju netraucēti parunāt ar īpašnieci *Irinu Ģiguli*.

— Esmu rīdziniece. Uz Dundagu abi ar vīru pārcēlāmijs pirms divpadsmit gadiem. Sagribējām nopirkt māju, lai bērniem būtu svaigs gaiss. *Liepkrasti* atrodas Ģipkas pusē, 15 kilometrus no pagasta centra. Turējām 7 — 8 govīs, jaunlopus. Tagad audzējam dekoratīvās vistas. Vairākus gadus ņemos ar mežiem, gāju uz izsolēm. Man pašai ir firma, vīrs arī palīdz. Bet gribējām vēl ko citu uzsākt. Dundagā tiešām nav kur paēst. Tas šķita vienīgais, ko vēl varētu darīt.

— Uzņēmējs Aivars Varnickis vēlējas ierīkot kafejnīcu pilī, bet tā arī palika. Viņa domu gaita bija: vasarā ēdināšana vēl kaut cik atmaksājas, bet cauru gadu gan ne.

— Mūs tas nebiedē. Ceram uz vidusmēra pusdienotāju. Turklāt man tā nebūs vienīgā darbošanās. Mežam ar roku neatmetīšu, ir vēl citas ieceres. Tagad gan jaunajam uzņēmumam veltu daudz laika.

Augstāvē iekārtosim banketu zāli, ko izīrēsim kāzām, bērēm, citiem godiem. Zāli plānojam atvērt ne ātrāk kā jaunajā gadā (uz vasaru noteikti būs!), bet pasūtījumus lielākām svinībām pieņemam jau tagad. Pagaidām šim nolūkam varam izmantot

apakštāvu.

— Telpa tiešām gaiša un mājīga.

— Strādnieki trīs mēnešus rāvās melnās miesās. Grīdu izlauza, sienas

Man nepatīk kādam būt parādā.

— Kāds ir kafejnīcas darba laiks? Pirmajās dienās vienkārša lapiņa logā vēstīja, ka no pulksten 8.00 līdz 20.00.

— Tā arī ir — darbdiēnās un sestdienās. Svētdienās strādāsim līdz četriem pēcpusdienā, vasarās — varbūt līdz desmitiem vakarā.

— Cik cilvēku jūs nodarbināt?

— Piecas dundadznieces: divas pavāres, vienu pavāra palīdzi un divas pārdevējas, kas mainās pa nedēļām.

— Pirmajās dienās no stiprākiem dzērieniem redzēju *Lāčplēša* alu.

— Alkoholu pārdosim. Stingri raudzīšos, lai te valdītu kārtība. Tas

■ Pavāre Indra Gerdiņa un pārdevēja Ina Ignatjeva piedāvā apmeklētājiem lielu ēdienu dažādību.

Autora foto

apmeta, griestus no jauna taisīja. Pasūtījām koka galdus un krēslus.

— Kredītu neņēmat?

— Nē. Es pārdevu mežu un visu naudu ieguldīju te. Uzskatu, ka iekārtāt savu īpašumu, lai ieguldītu naudu diezgan riskantā pasākumā, kāds ir ēdināšanas uzņēmums, nav pareizi.

ir atkarīgs no saimnieka.

— Pavisam bez grādīgajiem dzērieniem grūti pastāvēt?

— Ir tāds teiciens — visu naudu nenopelnīsi... Man nevajag daudz — paēst, apģērbties un izskolot bērnus. Man ir trīs, lielais dēls studē, mazajam pieci gadi, vidējais iet trešajā

klasē.

Es uzskatu, ka pagaidām šeit varu sev nopelnīt maizi ar margarīnu. Varbūt nākamvasar būs labāk.

— Vitrīnā redzams, ka pircējiem gan jūsu uzņēmums piedāvā kaut ko vairāk par sviesta maizi...

— Jāprasa pavārēm un pārdevējai, kas šodien liekams galdā. Divas zupas, vārīti un frī kartupeļi, griķi, septiņi dažādi gaļas ēdieni, zemnieku brokastis, vairāki saldie ēdieni, salāti, uzsildāmas picas un *hotdogi* (cīsiņmaizes. — A.A.), smalkmaizītes, trīs dažādas kafijas, sulas, minerālūdeņi...

— Vai jums nevajadzētu padomāt par nosaukumiem — gan pašai kafejnīcai, gan atsevišķiem ēdieniem?

— Domāju, ka vienkāršie lauku cilvēki negrib ēdieniem īpašus nosaukumus. Kotlete ir kotlete, *irbīte* ir *irbīte*. Jāredz arī, ko tieši tauta pieprasa. Mēs mācāmies.

Gan jau šo to vēl izdarīsim. It visam vajag naudu. Arī darba laiks būs ierakstīts glītā koka plāksnītē. Mans uzskats gan ir, ka vispirms jāuztaisa un tad jāreklamē.

Vēlos labiekārtot tuvāko apkārtni, ar skaistu žodziņu aizsegt neglīto māju līdzās, nobruģēt ieeju.

— Vēl tāds patīkams sīkums — jums pašlaik ir vienas no smalkākajām labierīcībām Dundagā. Maksu neņemam?

— Nē!

— Un ja ienāk kāds no malas grib tikt?

— Lai nāk. It īpaši, kamēr pagastam pašvaki. Tāpat, ja ārā sals vai lietus — lai cilvēki pie mums tāpat vien pasēž, pagaida autobusu! Savstarpēji jāizlīdzas.

*Alnis Auziņš,
ēdājs ar 44 gadu stāžu*

Jaunajā mācību gadā — jaunumi

Kā vējš aizbrāzies skolas nobeiguma eksāmenu laiks, aizsmaržojis izlaidums un vasara... Trauksmainais laika sprādis Dundagas vidusskolas pagājušā mācību gada absolventiem izvērties ražīgs — pēc centralizēto eksāmenu kopējiem rezultātiem ierindojamies trešajā vietā Talsu rajonā, nedaudz pārsniedzot vidējo vērtējumu rajonā un arī valstī.

Samērā veiksmīgas šķiet absolventu tālākās gaitas — lielākā daļa (88%) deviņo klašu beidzēju turpina mācības vidusskolās, arodskolās un tehnikumos, 6 skolēni nolēmuši strādāt, 3 skolēni izmanto iespēju vēlreiz apgūt 9. klases kursu. Iepriecina vidusskolas absolventu gājums — 80% no viņiem iestājušies arodizglītības un augstākās izglītības iestādēs, 6 jaunieši izvēlējušies darba dzīvi Latvijā vai ārzemēs.

Šis mācību gads īpašs ar vairākiem grozījumiem un jauniem Izglītības un zinātnes ministrijas rīkojumiem — bezatzīmju sistēmas daļēja atcelšana sākumskolā, jauna veida centralizētais eksāmens latviešu valodā, noteikumi par vērtējumu skaitu zem “4” ballēm, kas pieļaujams, lai saņemtu izglītības dokumentu, centralizēto nobeiguma eksāmenu pielīdzināšana augstskolu iestāšanās eksāmeniem.

Vērigākie būs pamanījuši, ka arī Dundagas vidusskolā notikušas vēraņemamas pārmaiņas. Tās veiktas, lai radītu skolēniem tādu mācību vidi, kurā viņi vislabāk var īstenot konkrētā laika prasības.

No šī mācību gada **apliecību par**

pamatskolas izglītību varēs saņemt tie skolēni, kam būs ne vairāk kā trīs vērtējumi zem “4” ballēm, savukārt vidusskolas atestātu — tie, kam būs ne vairāk kā divi vērtējumi zem “4” ballēm.

Ikviens skolēns ir apveltīts ar atšķirīgiem dotumiem, spējām mācīties, dažādu apguves ātrumu un pamatojumu mācīties. Lai palīdzētu visiem skolēniem pēc iespējas sekmīgāk pabeigt skolu, **sākam īstenot pedagogiskās korekcijas izglītības programmu 2. un 7. klasē** tiem skolēniem, kam visgrūtāk veicas ar mācībām, kā arī piedāvājam diferencētu apmācību procesu, mācot skolēnus viņu spējām atbilstošās grupās.

Izglītības likums paredz, ka pedagogiskās korekcijas programmu var īstenot no 1. līdz 9. klasei, nosakot programmas apguves ilgumu katram skolēnam individuāli, ievērojot viņa attīstības dinamiku un sasniegtos rezultātus, bet nepārsniedzot trīs mācību gadus. Tas nozīmē, ka, piemēram, kāds no skolēniem šajā klasē pavadīs tikai divus gadus, bet kādam citam būs nepieciešams pilns trīs gadu posms. Korekcijas klase nav nemainīgs lielums, bet gan elastīga grupa

ar mainīgu sastāvu.

Korekcijas klasēs mācās neliels skaits skolēnu, kas ļauj skolotājam veltīt vairāk uzmanības katram, gūstot skaidrību, kādā jomā konkrētajam skolēnam jāpalīdz, un rosinot viņa izaugsmi mācību programmas ietvaros. Šīs klases skolēniem līdztekus obligātajiem mācību priekšmetiem piedāvājam īpašas nodarbtības, kurās var iepazīt sevi, apgūt prasmi mācīties, celt savu pašapziņu, gūt panākumu un sasniegumu izjūtu. Tāpat skolēniem pieejamas individuālas konsultācijas un pagarinātās dienas grupa, kurā kopā ar klases audzinātāju pārrunāt paveiktos mājas darbus, noskaidrot nesaprasto.

No šī mācību gada veicam **līmeņu apmācību 9. klasē latviešu, angļu valodā un matemātikā, 10. klasē — latviešu valodā un matemātikā un 11. klasē — matemātikā**, pārējos mācību priekšmetus apgūstot savā klases kolektīvā. Arī šīs izglītošanas veids izvēlēts tādēļ, lai skolēnam mācības sagādātu patiku un garantētu viņa spējam atbilstošus panākumus, jo tikai tie var veicināt vēlmi mācīties.

Apmācība spēju līmenim atbilstošās grupās nozīmē nevis prasību pazemināšanu, bet gan pamatzināšanu apguvi skolēna spējam atbilstošā līmenī un ātrumā; tā, lai skolēns spētu sekmīgi nokārtot eksāmenus un saņemt izglītības dokumentu — apliecību par pamatskolas izglītības vai atestātu par vidusskolas izglītības apguvi.

Jaunā skološanas sistēma prasa daudz pūļu un darba no skolotājiem, taču tā būs veiksmīga un ļaus sasniegt vēlamus rezultātus tikai tad, ja

gūs arī vecāku un sabiedrības atbalstu. Ceram uz sapratni un sadarbību.

No 2004. gada 1. septembra IZM ir noteikusi jaunu sistēmu skolēnu mācību sasniegumu vērtēšanā, un atbilstoši tai 2003./ 2004. mācību gadā Dundagas vidusskolas 1. — 4. klašu skolēnu mācību sasniegumu vērtēšanā ieviesta jauna kārtība.

1. klasē skolēnu mācību sasniegumus tāpat kā iepriekš visos mācību priekšmetos vērtēs aprakstoši — skolotājs sniegs īsu mutvārdu vai rakstisku vērtējumu par skolēna mācību sasniegumiem, par attieksmi pret mācībām un saskarsmes un sadarbības prasmēm.

2. un 3. klasē skolēni latviešu valodā un matemātikā vērtējumu saņems 10 ballu skalā, pārējos mācību priekšmetos — aprakstoši.

4. klasē skolēni latviešu valodā, matemātikā un dabas zinībās vērtējumu saņems 10 ballu skalā, pārējos mācību priekšmetos — aprakstoši.

10 ballu skalā darba rezultātus izsaka šādi: 10 — “izcili”, 9 — “teicami”, 8 — “ļoti labi”, 7 — “labi”, 6 — “gandrīz labi”, 5 — “viduvēji”, 4 — “gandrīz viduvēji”, 3 — “vāji”, 2 — “ļoti vāji”, 1 — “ļoti, ļoti vāji”.

Domājam, ka jaunā vērtēšanas kārtība sniegs patiesāku ainu vecākiem par bērna mācību sasniegumiem un pašus skolēnus rosinās centīgam mācību darbam.

Vēlot sekmīgu mācību gadu, **Sandra Salceviča un Zanda Napska, Dundagas vidusskolas direktora vietnieces mācību darbā**

Latvijā

27. augustā pēc paša vēlēšanās no amata atkāpās Daugavpils pilsētas galva Ivars Šķinčs.

31. augustā jauns zemes nogrums notika Turaidas pilskalnā.

2. septembrī premjerministra biedrs Ainars Šlesers paziņoja par *Latvijas Pirmās partijas* izstāšanos no bloka ar partiju *Jaunais laiks*.

2. septembrī jaunā Rīgas teātra mākslinieciskais vadītājs Alvis Hermanis paziņoja, ka jaunajā sezonā teātris skatītājiem piedāvās apmeklēt mēģinājumus, kinoizrādes un vēl citus mākslas žanrus.

4. septembrī atjaunotajā Stacijas laukumā Rīgā atklāja Jāņa Vītiņa aerofotogrāfiju izstādi (J. Vītiņš ir Frīdenbergu dzimtas pārstāvis. — *Red.*).

7. septembrī Vides aizsardzības klubs dažādās Latvijas piekrastes vietās rīkoja gadskārtējo aizlūgumu par jūru.

8. septembrī iznāca žurnāla “Kas notiek?” pēdējais numurs.

No **9. līdz 12. septembrim** 38. reizi notika Dzejas dienas; Dzejas dienu balvu saņēma dzejnieks Edvīns Raups.

9. un 10. septembrī Latviju apmeklēja Eiropas Parlamenta prezidents Pats Koks, lai tiktos ar valsts augstākajām amatpersonām.

11. septembrī kardināls Jānis Pujats saņēma Jāņa Pāvila II vēstuli, kurā Romas pāvests pieminēja vizīti Latvijā pirms 10 gadiem.

11. septembrī Vērmanes dārzā ap 500 pensionāru mītiņā pieprasīja no valdības vienādas pensijas — 60 latu — visiem.

Septembra vidū atlūgumu iesniedza Dailes teātra direktors Bērtulis Pizičs.

16. septembrī vadība nolēma grozīt budžetu, atvēlot gandrīz 7,7 miljonus latu, lai atlīdzinātu lauksaimniekiem lietavu radītos zaudējumus, taču nauda šim nolūkam vēl “jāatrod”.

20. septembrī Latvijas pilsoņi nobalsoja par iestāšanos Eiropas Savienībā.

Pasaulē

26. augustā kādā Holandes ciematā ūdens pārrāva dambi, un valdība evakuēja ap 2000 iedzīvotāju.

Septembra sākumā Pasaules informātikas olimpiādē ASV Latvijas vidusskolēni ieguva sudraba un divas bronzas medaļas.

Septembrī Igaunijā sākās maģistrāles *Via Baltica* otrās kārtas būvniecība.

3. septembrī ASV mira ārsts Pīters Safars, kas bija ieviesis elpināšanu no mutes mutē.

4. septembrī Venēcijas kinofestivālā rādīja Lailas Pakalniņas filmu “Pitons” ar Māru Ķimeli galvenajā lomā; oficiālajā skatē galveno balvu ieguva krievu režisora Andreja Zvjaginceva filma “Atgriešanās”.

10. septembrī nenoskaidrots noziedznieks Stokholmas centrā sadūra Zviedrijas ārlietu ministri Annu Lindu, kas nākamajā diena no gūtajiem ievainojumiem mira.

14. septembrī Igaunijas vēlētāji nobalsoja par iestāšanos Eiropas Savienībā.

25. septembrī no mums šķīrās žurnālists, ceļotājs un Ginesa rekordu grāmatā iekļuvušā TV raidījuma *Kinoceļotāju klubs* vadītājs Jurijs Senkevičs.

Ciemos

ILDZERE

(Turpinājums)

Ildzere gluži negaidot izrādījās ciems, pa kuru braucot, iedzīvotāju atmiņas krājās un krājās. Turklāt citus avīzei sagatavotos rakstus arī negribējās atstāt uz nākamo reizi un apaudzēt ar putekļiem, tāpēc šī raksta nobeigums būs tikai nākamreiz.

Dingas Latvijas laikā

(Klāras Freienbergas atmiņas)

Dzīve pamazām sāka ritēt normālā gaitā. Lielie mežu īpašnieki sāka pārdot mežus un iegādāties lauksaimniecības mašīnas. Pa mājām staigāja mērnieki un lopu pārraugi, dodot padomus lopkopībā un piensaimniecībā. Ganāmpulks pieauga, pieauga piena izslaukums, un radās ideja nodibināt pašiem sava ciema piensaimniecības kooperatīvu. Tas notika *Dingās* Rāvas plavas malā, kur tek dzidrš avots. ..

Radās arī telefons un radio, kaut gan vēl ar austiņām. Pa telefonu varēja bieži sazināties ar *Dingām*. ..

Dingu saimniecība arvien vairāk ieviesa mašīnu darbu. Pats saimnieks ar mehanizatora tieksmēm, iegādājās mašīnas un pats tās vadīja, rudenī ar kūlēju apbraukāja daudzas saimniecības, bet mājās saimniekoja ar sava swaiņa palīdzību, jaunā saimniece iekopa augļu dārzu .. , audzēja šķirnes lopus un interesējās par rokdarbiem, abonēja mājsaimniecības žurnālus.

1940. g. jūnijā nomira vecsaimnieks. Rīkoja lielas bēres ar pūtēju orķestri. Aizgājējs bija vēlējies, lai viņa bērēs nebūtu skumjas, .. novakarē atskanēja jaunas dziesmas un deju mūzika. Laiks bija ļoti karsts, tādēļ aizgājēju jau dienu iepriekš guldīja kapā, bet bērū dienā izvadītāji kājām aizgāja uz kapiem.

Tad pienāca 1941. gads. 14. jūnija naktī saimnieka ģimeni aizveda uz Sibīriju. *Dingās* saimniekot palika Sīpols. .. Okupācijas laikā *Dingās* dzīvoja vācieši ar krievu sievu, ko bija paņēmuši līdzī .. diezgan pašapzinīga un pagērētāja, ņēma to, kas tai noderēja. Mantas, grāmatas izvazāja. ..

Pēc vāciešu kapitulācijas Sīpols palika par saimnieku līdz kolhoza nodibināšanai 1949. g. Mūsu mamma nomira 1949. g. martā, un mēs viņu .. guldījām *Dingu* kapos.

Sibīrijā nomira *Dingu* likumīgais saimnieks Fricis Berkevics ar sievu Emmu, palika bārene Ģertrude. Viņu pārsūtīja mājās, un viņas audzināšanu uzņēmās Sīpols ar Bertu. Tā no *Dingām* viena tieša atvase palika Ģertrude Berkevica-Eidone.

Dingu kapi

Tos ierīkoja 1907. g., 22. jūlijā iesvētīja. Pirmais sava mūža atdusas vietu 1912. g. šē atrada mūsu vecaistēvs Fricis Adamovičs. Pēc viņa šē tika guldīta viņa vecākā meita Kristīne 1913. g. Ziemassvēktos. 1916. g. apglabāta vecmāmiņa Līza Adamovič, dz. Baron.

Okupācijas gados šē apglabāta Zette Belsere ar vīru un dēlu Jāni. Atdusas vietu atradusi arī Treiju Zette.

Pēckara gados: 1920. g. guldīti Līza Freienberga, saimnieces māsa un brālis — Kiršakmeņi; 1925. g. mūsu tēvs Ansis Freienbergs un pēc zināma pārtraukuma mūsu *Dingas* tante Emma Adamoviča 1937. g. janvārī.

Šē apglabāti arī mūsu brālis Jānis Freienbergs un Bette Ritenberga ar vīru.

1949. g. martā mūsu mamma Paulīne Freienberga un 1950. g. mūsu māsiņa Paulīna Paus. Šajos gados miruši un te apglabāti arī abi Sīpoli — Fricis un Berta.

1940. g. Jāņos apglabāts vecais saimnieks Kārlis Berkevics.

1967. g. 27. februārī Augusts Tomsons. 1970. g. 18. aprīlī Paulīna Klusberga, dz. Belzec, un viņas meita Ruta (1950). Šajos kapos apglabāts vēl kāds bērns un viens vīrs — nezināmi.

1976. g. 21. februārī mirusi Elizabete Tomsone — tante Elza — Anša un Paulīnes Freienbergu meita, apglabāta blakus Augustam Tomsonam. Bēres notika Dundagā, Raiņa ielā 7, piedaloties ap 70 cilvēku.

Māra Henriņa (Egle), dz. 1925. g.: “Trūtiņu [Ģertrūdi Eidoni] apglabāja Dingu kapos, desmit gadu vēl nav pagājis. Varbūt viņa pēdējā tajos kapos.”

ATSKAŅAS NO 1905. GADA

Diezgan negaidīti izdevās dabūt papildinājumu ziņām par *Piektā gada* revolucionāriem — otrā pagastveča Kārļa Roviča dēliem. Šī ievērojamā Dundagas pagasta darbinieka pēcteči joprojām dzīvo mūsu vidū.

Aija Deksnē (Ūdriņa), dz. 1929. g., pēc izcelsmes dundadzniece — dzimusi Mazirbē, dzīvojusi Nevejas *Čuncās* un Sabdagu *Ābolkalnos*, pašlaik — *Kurču stacijā*: “Es pat biju uztaisījusi ciļtskoku, bet tas palika Rīgā... Gribu izstāstīt patiesību par saviem senčiem.

Mans vecvectēvs ir Kārlis Rovičs. Abi viņa dēli bija ļoti kreisi. Gustavs aizbrauca uz Ameriku, 1946. gadā viņš pārcieta smagu operāciju, gadu vēlāk mira. 1947. gadā viņš atrakstīja pēdējo vēstuli sievai. Kad viņa no Amerikas pārbrauca, nezina, bet vācu laikā Gustava sieva dzīvoja Sabdagās, *Ābolkalnos*. Mēs visi mitinājāmies vienā istabā — es, mana māte un viņa. Vēlāk viņa aizgāja uz Vīdali. Gustavam bija arī dēls. Kad Gustava sieva dzīvoja pie mums, dēls dzīvoja vecajās *Mežvistu* mājās. Bija precējies. Dzirdēju, ka esot miris.

Otrs Kārļa dēls Jānis dzīvoja Krievijā, bet 1905. g. ieobrauca Dundagā. Viņu noķēra, ieslodzīja pilī, pagrabā. Tad viņu atveda uz *Paņiem*. Rovičs savai saimei bija noteicis, ka visiem jāpaliek istabā, un nevienu nelaida ārā, kamēr Jāni pratināja. Mans vecaistēvs (Kārļa Roviča znots Fricis Fricsons) bijis šķūnī un noskatījies. Jānis pielikts pie sienas un cilvēki notēmējuši ar šautenēm. Iedomājieties to pazemojumu Kārlim! Kā viņi beigās vienojušies, nav zināms, bet Jāni nenošāva, un abi ar veco Roviču aizbraukuši varas vīriem līdzī. Pēc tam Kārlim pazuda visa bagātība, viņš likvidēja savus zemes īpašumus, lai atpirtu Jāni un lai dabūtu viņu atpakaļ uz Krieviju.

Tā Rovičs, mans vecvectēvs Kārlis, zaudēja visu mantu, visas zemes, kas sniedzās līdz pat Sūdei.”

Te jāpiebilst, ka Guntai Židavai, arī Kārļa Roviča mazmazmeitai, glabājas pirkšanas un pārdošanas līgums starp Kārli un viņa znotu Zemelu par *Paņu* zemi. Gan A. Deksnē, gan Aija Zviedre (dz. Zemele, G. Židavas māsa) zina stāstīt, ka viņu vectēvs Zemels strādājis Ventspils krogā un sakrājis zelta naudu.

VĒL PAR ROVIČU DZIMTU

A.D.: “Kārlim Rovičam bija arī četras meitas: mana vecāmāte Kristīne, Paulīne, kas vēlāk dzīvoja pretī

Kurču stacijai, Emma — Guntai Židavai un Aijai Zviedrei vecāmāte — un Elza [Elizabete?], ko sauca par Betu, Dzidrai Ritenbergai vecāmāte.

Kārlis Rovičs pēc tautības bija polis. No Polijas atnācis, te zemi nopircis un uzcēlis māju. Tāpēc arī tā nosaucis savu saimniecību.” *Paņu* vārda saistību ar polisko izcelsmi apstiprina arī **Aija Zviedre**.

A.D.: “Rovičs bija ārkārtīgi stingrs, bet taisnīgs. Cienīja tos, kas strādāja. Kad mans vecaistēvs Fricis aizgāja no *Paņiem*, bijusi kaut kāda tiesas prāva. Viņš šad tad mēdza pie sevis teikt: kāpēc mani pierunāja parakstīt? Tā arī neuzzināju — ko parakstīt.

Viņš apglabāts Nevejas kapos, tur-

■ *Plavā pie Ostupes (Paņupes), 30. gadu vidus. Aijas Zemeles kristības. Pirmajā rindā trešā no kreisās māte Elza, otrajā rindā ceturtais no kreisās — tēvs Arvīds.*
Foto no A. Zviedres (Zemeles) personiskā albuma

pat arī divas viņa meitas — mana vecāmāte Kristīne un Paulīne Štobe.”

Nevejas kapos centrālajā daļā atrodas kapu kopiņa un akmens krusts ar uzrakstu: “Kārlis Rovičs, 8. nov. 1840 — 5. nov. 1925 Dusi saldi!”

A.D.: “Manam vectēvam Fricim bija divi dēli, abi bija kreisi, viens — liels komunist.

Vecaistēvs mani audzināja, un, kad viņš nomira, es dikti raudāju. Tad vienu nakti sapnī pie manis atnāk sievietē vecu laiku tērpā un ļoti norāj, lai beidzot liet vecajam tēvam ūdeni virsū. No rīta pastāstīju tantei un parādīju albumā. Tā ir tava vecāmāte, tante teica. Nezina, kur albums palika, kad gājām no Sabdagām prom.”

Roviču atzars — Ritenbergi

A.D.: “Dzidra Ritenberga dzimusi *Mazpaņos* 1928. g. Talsos gāja skolā, te dzīvojusi tikai pirmos bērnības gadus. Dzidras mātes vecāki dzīvoja Šlīterē. Viņa kā meitene te brauca ciemos.

Pēdējā vācu laikā Dzidra gāja teātra skolā. Es tad arī skolā spēļu teātri — Paiju Brigaderes lugā. Viņa stāstīja, ka noteikti būšot aktrise. Teicu, ka es gan negribu kļūt par aktrisi.

Kaut gan Dzidra te dzīvojusi pavisam maz, viņa atzina, ka ir no Dundagas un Roviča mazmazmeita. Dzidra bija māsiņa Visvaldim Ritumam, kas tagad dzīvo *Dižmežos*. Dzidras tēvs bija Artūrs Ritenbergs, Visvaldim — Roberts.

Pagājušo gadu pie Visvalža ciemojās Dzidras brālis. Viņš gan reti te parādās. Vecāmāte paglabāta Dingu kapos. Tos kapus vairs nekopj.”

CIEMS BRĪVVALSTS GADOS

M.H.: “Teica, ka visa Jaundundaga kādreiz piederējusi manas mātes tēvam, ap 200 pūrvietu, bet viņš to visu pārdevis, sev nemaz nav paturējis. Pēc tam kaut ko rentējis. Arī te, kur mēs tagad esam, *Ādģēros*, esot pārdevis. Laikam jau parāds bijis.

Es te esmu dzimusi. Kad māja celta, nezina. Lielākie saimnieki ciemā manā jaunībā bija Būkalts, Vangalis,

Panis, Dinga.

Mums pašiem bija kādas septiņas pūrvietas. Gāju palīgā strādāt pie Būkalta, pie Vangaļa. Ne jau par meitu, pie siena plavā. Kāda tur atlīdzība, varbūt it nekā nebija, pa draugam. *Būkalti* bija lieli saimnieki, bija ievilkuši ūdeni iekšā.”

Maiga Lūse (Jamberga), dz. 1922. g. *Būkaltos*, tur dzīvojusi līdz 1956. gadam: “No *Būkaltu* dzimtas divas esam palikušas, vēl Ikšķilē mana māsiņa Biruta Kalniņa. Tēvs ieprecējās *Būkaltos*, mana māte bija *Būkaltu* saimnieka meita, viņai meitas vārds bija Derkevica. Kad piedzimu, māja jau bija uzcelta — vecsaimnieku māja. Jaunākais no *Būkaltiem* krita Pir-

gribot veidot dzimtas koku.”

Edgars Egle, dz. 1937. g., visu mūžu dzīvo *Mazmelķos*: “Kad *Mazmelķi* celti, nezina. 1935. gadā tēvs precējās, tad te visu pārtaisīja. Viss bija piederējis tādām Veisam.”

Aija Zviedre (Zemele), dz. 1936. g. *Paņos*, tēva mājās dzīvojusi līdz 1949. g.: “Mans tēvs esot cēlies no vāciešiem, tajos laikos viņa uzvārdu rakstīja ar diviem “mm”.

Mums bija vecsaimniecība. Tēva tēvs strādājis Ventspilī krogā un labi pelnījis. Pa zelta naudu viņš atpircis ērberģi, kur muižas kalpi dzīvojuši. Tēvs — Arvīds Zemmelis — jau piedzima un uzauga *Paņos*. Ēku pielāgoja saimnieku un kalpu galam. Tēvs apprecēja mežsarga meitu no Ances.

Arvīds politikā galīgi nejaucās iekšā. Mamma Elza gan bija aizsardze, arī citi viņas brāļi un māsas. Taisnība, tēvs bija ciema vecākais, īsts patriots. Viņš bija lēnas dabas, reizēm nemācēja teikt galavārdu, bet ar mammu bija pasīgs pāris. Kungu varianta *Paņos* nebija. Nevienš nekomandēja, visi strādāja līdzās, ēda pie viena galda. Viena meita astoņus gadus pēc kārtas pie mums nostrādāja. Saimnieks pirmais piecos gāja zirgus kopt, teica, ka zirgiem vienmēr vajag āboliņu, un bija arī kā ruļļi.

Jāņus milzīgi svinēja. Aicināja visus radus un tuvākos draugus, pa piecdesmit vismaz. Mamma cepa rausus, šmorēja.”

Gunta Židava: “Mamma jaunībā dzīvoja Dundagas pilī, gāja pavāru skolā un rokdarbu skolā.”

Ugunsnelaime *Mazpaņos*

A.Z.: “Viņpus ceļam, pret pie tilta, bija mūsu radiniecei Bettantei [Ritenbergai] māja — neliela ēka [*Mazpaņi*]. Tā nodega. Man liekas, viņi ņēma aizņēmumu un uzcēla *Dižmežu* māju. Atceros, viņai bija slimas vīrs.”

A.D.: “Beta pati bija vainīga. Iekurinājusi plīti un aizgājusi uz *Paņiem*. Pēc tam Betas dēli uzcēla *Dižmežus*. Visvalža Rituma tēvs bija dūšīgākais cēlājs.”

M.L.: “Kad *Mazpaņi* dega, es skrēju skatīties. Līdzēt tur neko nevarēja.”

Alnis Auziņš

Nobeigums nākamajā numurā

Autors pateicas par atbalstu raksta sagatavošanā I. Abajam, J. Freimutei, M. Henriņai, V. Metenai, A. Deksnēi, E. Eglem, M. Lūsei, P. Samītim, N. Treknai, A. Vītolai, V. Vītolai, A. Zviedrei un G. Židavai.

Apakeļlaiks

Vidskol Dundage

Priekš kār vidskol Dundage nebi, tik Ventspile un Talses. Peic kār padzirde — pile būs vidskol.

Kar laike un vēl bišķiņ peic kār pile bi armijs hospitāls. Ka nu padzirde, ka tas izvāķes, mēs, puiks, gāj izpēt, kā tur izskates. Voj man šes! Netīram, lupats, smird ka stalle, bail iekše iet!

Tad, kautkad peic Jāņem, padzirde — kas grib māķtes, jaiet palīģe skol sarikt. Kaut a māķes bēnem ko dārt netrūk, ja skole vajdze — jalaiz palīģe.

Aizgāj. Pils sētsvide šivre bēn, viens vīrs baltes pakal bikses, mat izpūrs. Nu nekāds skolte izskats. Bet tas bi skols direktors Jansons! Mēs nu pras — kas jadar? Meitiņš un tāds sīkāks puiks aizsūte, le tīr pile iekšpuss, tāds paaugušāks puiks pelik pe junt dāršen — vāķeš kar laike bi vien

junt gabal nodedzneš, peic tam to kautkā sastērsteš.

Piķ vāre sētsvide, a spaņņem pa trepem nes uz junt, smēre un kaise smilts virse. Pirme diene smēre to junt, bet viens otar vel vairāk. Vakre nosmēršes ka mežon, tād ju māķes nevar rādtes! Gāj uz dīķ mazģtes. Zieps ju nebi, bērz to piķ nost a smiltem. Tad nu sāķes — ād palik sārķans, sūrķst un deg ka a uģiņ. Vo jē! Vo jē! Otre diene neviens vairs nesmēre piķ uz ād.

Tā mēs cīnes viss vasar, nu 1. septembre skol bi gatavs, sāk māķtes 1. — 4. klass, 12. klass, cit vel kāds diens šo to perikte.

Peic Jaungād petrūk malk ko kurant. 1. — 4. klass un 12. klass atstāj māķes, cit viss proj uz mež, aiz *Silkaļem*, zāģt malk. Tā trīs dien. Izģūltes pa nakt gāj uz Vīdāls skol.

Bet vidskol Dundage i vēl šodien!

Veces Mazeš

Pie mums, uz zemēm

Saprātīgi Attīstoties, Pakāpeniski Atsperoties, Riskējot, Darot

Virsrakstā ir vārdu spēle, bet turpinājums būs nopietns. Pie *Diānas Semioņenkovas* un *Edgara Pētersona* uz Lapmežciemu devos galvenokārt viena iemesla dēļ — gados jaunie *Jaunlīdumu* saimnieki iesnieguši pieteikumu *SAPARD* programmai. Līdz šim Eiropas Savienības atbalsta programmu lauksaimniecībai un lauku attīstībai Dundagas pagastā bija izman-tojusi tikai *SIA Dundaga*.

Pašu projektu neapsriedām pārāk daudz. Diānas un Edgara piesardzību var saprast — *papīri* ir nokārtoti, bet lēmums — labvēlīgs vai noraidošs — būs zināms ap Ziemassvētkiem. Toties pārējā saruna par saimniekošanu *Jaunlīdumos* deva dažas atbildes uz jautājumiem, kāpēc šie cilvēki izšķiršies par šādu soli un kāpēc citi — ne.

Pirmajā brīdī *Jaunlīdumu* pieteikums lauku tūrismā mazliet pārsteidz. Līdz šim izraudzītais darba virziens bijis tikai lopkopībā — vispirms izmēģinājušies ar cūkām, tad pārgājuši uz govīm.

Te saskatu pirmo svarīgo saskaitāmo Diānas un Edgara dzīves formulā: viņi uzdrīkstas izmantot šo laiku piedāvātās iespējas. Edgara vecāku saimniecībā (pa mātes Irmas Faulbaumas līniju viņš ir īsts *Jaunlīdumu* iedzīvotājs) bija dažas gotiņas, tad dažus ga-

dus ragulopu vispār nebija. Nopietns pavērsiens saimniecības dzīvē notika pirms trim gadiem, kad Edgars ar Diānu nolēma ņemt kredītu pret nekustamo īpašumu, lai uzreiz iegādātos nopietnāku ganāmpulku un piena dzesētāju. Tagad viņi kopj 14 slaucamas govis, pienu nodod tikai *ekstra* un augstākajā labumā, un piena nauda ir saimniecības galvenais ienākumu avots.

Pasaules Bankas kredīts ļāva atsperties. Nokārtot aizņēmumu līdzējuši atsaucīgi speciālisti. Nu jau var teikt, ka ar kreditsaistībām būs izdevies tikt galā — sākumā tie bijuši ap 80 latu mēnesi, uz beigām mazāk. Bet apetīte rodas ēdot. Diāna ar Edgaru uz līzingu nopirkuši traktoru, un šajā gadījumā ar subsīdijām trīsdesmit procentus no kopējās summas dabūjuši atpakaļ. Tagad pagalmā redzu jaunajam traktoram piejūgtu vecu zirgu arklu, un šī savienība esot pirmšķirīga.

Kad jautāju, vai citiem pietrūkst uzņēmības līdzīgai darbībai, Diāna atstiprina: “Tā ir. Baidās ņemt kredītus, un arī mūs par to nosoda. Attieksme ir noliedzīga — pret pašiem kredītiem un to ņēmējiem. Gan aiz muguras runā, gan acīs teic, ka nepareizi rīkojamies.”

Edgars: “Krievu laikos tas nebija parasts, varbūt arī tāpēc daudziem grūti domāt citādi.”

Diāna: “Mums jāatjauno kūts, vajadzīga gan mēslu krātuve, gan piena vads. Tam visam nepieciešami diezgan lieli līdzekļi.” Savukārt Edgars bilst, ka ganāmpulkā derētu vismaz 20 slaucamas govis, piemētot, ka to iespējams panākt pakāpeniski.

Abi *Jaunlīdumu* saimnieki izprot pārmaiņu lomu. “Tas tiešām tā ir — pastāvēs, kas pārmainīsies,” Diāna pārliecinoši saka. Arī tāpēc šajā mācību gadā grib neklātienē pabeigt Dundagas vidusskolu. “Uz vietas stāvēt nevar. Ja netiec līdzī, tad uzreiz krīti atpakaļ. Tie, kas neatkarības gados spējuši mainīties, ir kaut ko sasniegu-

■ Jaunais traktors, Diāna, Rihards un Edgars.

ši. Sākuši ar kredītu pilnīgi tukšā vietā un ir izsītušies. Paši pārliecinājāmies — kad nopirkām slaukšanas aparātus un dzesētāju, uzreiz pienu nodevām augstākajā labumā. Ar rokām slaucot, to grūti nodrošināt. Nemītīgi jāmācās, jāstrādā, jāattīsta savs darbs un vēl jādomā, kādus jaunus virzienus varētu attīstīt. Mēs gandrīz izmisīgi domājam: ko vēl varētu uzsākt, lai te

noturētos. Tieši mūsu pusē pēdējos gados vairāki pametuši savas mājas. Arī mums piedāvājuši pārdot.”

“Ar diviem virzieniem drošāk,” Edgars apstiprina dzīvesbiedres teikto. Te rodams pamatojums abu zemnieku izvēlei — rakstīt projektu *SAPARD* lauku tūrismam — brīvdienu mājas celtniecībai un iekārtošanai.

Diāna paskaidro, ka viņu interesē vecas lietas un ka viņa vēlas saglabāt veco latviešu sētu: māja, kūts, augšā braucamais, vecā klēts. Cik tad daudz tādu ēku ir? Šajā ziņā *Jaunlīdumos* tiešām ir vislabākie priekšnoteikumi. Vēl patvērušies baronlaiku mūri, Diāna ar mīlestību runā, kā izmēģinājusi atlasos nēšus, ar kādu patiku šķirstījusi vecās “Atpūtas”, uz kurām rakstīs “Faulbaumam, Lapmežciemā”. Edgars rāda, kā darbojas no bēniņiem nonestais gramofons: tik tiešām, no aizlaikiem dzied Edgars Vilnis un brāļi Laivinieki, skan “Jautrā kapela” — tās ir visstākās *Bellacord Electro* plates!

Diāna: “Daudzi, kas te brauca, apstiprināja, ka pie mums esot jauka vieta. Arī Ilmārs

Riekstiņš no *Laumu* dabas parka, kas lūkoja īves, kadiķegļi un savvaļas efejas, kas te netālu aug. Mēs atrodamies Zilo kalnu kraujas malā. Skatam paveras jūra, labos laika apstākļos — Sāmsala.”

Taisnība, krauja ir Slīteres nacionālā parka daļa. Vai dabas takas te varētu ierīkot? Par to jāspriež ar parka administrāciju. Bet Edgars klāsta, ka at-

putniekiem varētu iznomāt velosipēdus, ka nieka 10 km attālumā viņoņas jūra.

Diāna: “Tas ļoti labi iederētos mūs apstākļos, vidē, papildinātu jau uzsākto darbību: lauku tūrisms, piena lopkopība, ainava, pašu audzēti augļi un dārzeņi...”

Edgars saviem spēkiem atjauno 1932. gadā celto māju, un, skatoties uz pašu ierīkoto volejbola laukumu, kur kaulus izstaipa *Jaunlīdumu* ļaudis, grūti iztēloties, ka vēl nesenā pagātnē mājas apkārtnē slīgusi krūmos, celmos un nātrēs.

Atceroties projekta sagatavošanu un papīru kalnus, Diāna pateicas visiem, kas nākuši talkā ar padomu. Pašus rakstu darbus līdzējis veikt cilvēks ar *SAPARD* projektu rakstīšanas pieredzi.

Edgars: “Varbūt paši varētu, bet tas aizņemtu ļoti daudz laika, un tik un tā kļūdītos. Tur pat stilam ir milzu nozīme.”

Skaidrs, ka tas viss prasījis izdevumus (kaut vai — celtniecības projektu sagatavojot, vajag dažādas atļaujas), un, ja lēmēji nedos zaļo gaismu, tad ieguldījumi norakstāmi zaudējumus. Edgars skaidro, ka īstais risks tomēr sāktos tikai pēc *SAPARD* atbalsta. Tā būtu nopietna nauda un nopietnas saistības uz vairākiem gadiem.

Lūk, *Jaunlīdumu* saimes dzīves formula: dažādi lielumi, kas mijiedarbojas. Tūrisms te var dabiski uzplaukt no lauku sētas ar tās ražošanu un ainavu, senatnes liecības mest laipu no pagātnes uz tagadni, bet pats galvenais — Diāna, Edgars, desmitgadīgais Dzintars un cīņīgākais govju uzraugs četrgadīgais Rihards papildina cits citu.

Alnis Auziņš

ŠAI RUDENĪ...

Brīnišķīgajā atvasarā gandrīz piemirsās iepriekšējās lietavas. Taču ne zemniekiem. Ne velti valdība sprieda par pretimnākšanu zemkopjiem. Kā klājies graudu audzētājiem mūsu pagastā?

Jaunā tehnika un graudaugu daudzveidība

Austris Kristapsons, SIA Dundaga: — Vēlāk nekā iepriekšējā gadā sākām plaut labību, un sākums neiepriecināja. Mitruma procents graudiem bija diezgan liels, līdz pat divdesmit trīs. Tas uzreiz prasīja lielāku degvielas patēriņu kaltei. Mēs bijām apsējuši ar labību 501 ha: 150 ha ar rudziem, 205 ha ar miežiem, 104 ar auzām, 33 ar kviešiem un 9 ha ar vasaras kviešiem. Pirmo trešdaļu rudzu nopļāvām ideāli, mitruma procents bija 13 — 14, un arī kopumā ar kviešiem un rudziem tikām galā labos laika apstākļos. Tad sākās nenormālas lietavas. Lai nopļautu auzas, sākām ķert mirklišus, kad drusku pažūst. Ar nelieliem sarežģījumiem nokūlām visas auzas. Sliktākais bija tas, ka trešdaļu auzu sējumu iznīdēja mežacūkas. No 1965. gada tādus meža dzīvnieku uzbrukumus neatceros.

Ar miežiem gāja smagi. Piemēram, *Brančās* mums apsēti 19,4 ha, vienā ha iesējām 220 kg, nokūlām 440 kg, tāpat viens grauds devis divus. Tas ir mežcūku un lietavu dēļ. Prātīgs zemnieks tādu ražu ieartu zemē. Bet es uzskatu, ka arī sliktos laukus tomēr nepieciešams nokopt, neiegūstot graudus, toties salmus, un galvenais — sakopjot lauku vidi. Lai arī graudi ir sadīguši (pēdējiem mitrums bija 26 procenti), tomēr arī tie izzāvēti der lopbarībai. Es ņemu vērā pērno pieredzi.

Pagājušajā ziemā ap 5 000 latu samaksāju par papildu lopbarību, salmus vedu no Rīgas rajona, — transports sadārdzina.

Kompensācijas? Ja tādas arī būs, par ko stipri šaubos, tad — vai mēs tās saņemsim? Viss jau būs nopļauts!

Nokult mitrus un sagūlušus graudaugus nav viegli, bet daļu var. Zāle aug cauri miežiem. Lauki gan ir migloti un visu laiku izskatījās tīri nekā, bet pēkšņi parādījās tāda zāle, ka miežus gandrīz neredzēja! Tas lielā mitruma dēļ. *Brančos* arī bija skaisti mieži, bet sadīgušos graudus nevarēja nokult lielās zālainības dēļ.

Kaut arī zaudējumi ir lieli, tomēr gadu uzskatu par samērā veiksmīgu. Ienākumi par rudziem, kviešiem un arī vasaras kviešiem ar uzviju atsver miežu radītos zaudējumus. Vasaras kviešu iekūlums bija 27 cnt no ha, rudzu — 23,4 cnt/ha. Mūsu apstākļiem tas ir ļoti labi.

Visā valstī ziemāji slikti pārzīmoja, arī pie mums. Bet mūs glābj jaunā ārzemju tehnika. Nevar salīdzināt Krievijas tehniku ar ārzemju tehniku. Ar krievu sējmašīnu graudus iesēj par dziļu, piektdaļa graudu neuzdīgst, kaut gan sēkla ir laba, laukā paliek iepaklas, un tajās krājas ūdens. Ar jauno tehniku laukus ielabojam, jau otrajā gadā tīrumi kļuvuši līdzīgi. Jaunā tehnika man ļauj raudzīties cerīgi. Izdzīvot labāk nekā iepriekšējā gadā neatkarīgi no valdības rīcības, un arī ne-labvēlīgie laika apstākļi vairs tik ļoti

netraucē.

Jā, mums jāatmaksā kredīti, jo tehniku nopirkām, naudu aizņemoties. Tagad katru mēnesi maksājam 2000 latu. Izdošanu prasa arī skābās augšnes kalpošana. Beidzot dabūju kalpošanas materiālu 52 ha, tas atkal maksāja lielu naudu. Salīdzinājumā ar 2000. gadu izmaksas pieaugušas 54 reizes.

Šoruden milzu nelaime nav notikusi, kaut gan neatkarības gados šādus laika apstākļus neatceros. Bet kā darīja agrākos laikos? Kombināim lika kāpurķēdes, reizēm tos vilka ar traktoriem. Taisnība, toreiz degviela nemaksāja gandrīz neko, kaltes, elektroventilatorus varēja darbināt uz nebēdu. Tiklīdz lietus pārstāja un stundiņu uzspīdēja saule, kombains uz laika kūla tālāk. Tagad tas viss sadārdzinās.

Mūsu laukos aug rudzi, kvieši, auzas, bet mieži ne. Es papildus iepirku jaunu kviešu sēklu ziemei — *Kontrast*, mūsu saimniecībā 5. septembrī 78 ha jau bija apsēti, diez vai kādam rajonā un visā Latvijā tā bija. Pērn ziemājus sākām sēt 24. septembrī un pabeidzām 6. oktobrī. Šogad līdz 20. septembrim domājam pabeigt. Jaunai teknikai slikti laikapstākļi tā netraucē.

Mūsu saimniecībai vēl trūkst labības kaltes, tā ir visvecākā pasaulē! Tāpat vajag jaunus kombainus. Par laimi, šogad nelūza, visi četri darbojas.

Lopbarībai šogad gribu savākt visus salmus, ir jaunā vācu tehnika, *Rulonprese*. Ziemā nebūs jāiegulda papildu nauda, piepērkot lopbarību. Mums vajag salmu ap 300 t, un salmi līdz ar visu cauraugušo āboliņu būtu labu labā lopbarība. Lielākais kavēklis savācot bija tas, ka dienas laikā nespējām sarullēt — nevarēja dabūt sausus.

Tiklīdz uzlīst, tā diena atkal jāzaudē. Tie arī bija lielākie krepķi.

Jāsēj sev un mežacūkām

Aigars Zadiņš, z/s Jaunsniķeri: — Iesēju ap 50 ha graudaugu. No tiem puse bija ziemas kvieši un rudzi, puse — vasarāji (vairāk miežu, mazāk auzu). Labajā laikā pusi biju nokūlis, bet mieži, arī auzas palika lietavu laikā. Vistrakāk gāja ar miežiem. Mitruma postam pievienojās mežacūku postījumi. Pašreiz (11. septembrī. — A. A.) nenokultos miežus mulļā nost, grūti pateikt, cik tonnu, bet diezgan iespējami. Labākie mieži guļ veldrē, sadīguši.

Domāju, ka mazo lauku apsaimniekotājiem, kam nav kombaina, klājas daudz bēdīgāk, viņi to pašu mazumiņu nespēj novākt.

Kompensācijas no valsts puses? Ja glābs lielākos kredītņēmējus, tad mani tas neskars. Ja nosliktos atlīdzināt par katru iesēto hektāru, tad — jā. Kurzemē kopumā tik ļoti slikti nebija. Uz lauka paliek daudz, bet kombains ir pārbraucis pāri, — vai tad lauks ir nenokopts? Tiešos zaudējumus precīzi aprēķināt nav iespējams. Varbūt pēc deklarētajiem hektāriem.

Zaudējumi ir neiegūtā peļņa — ap 10 t jeb 600 — 700 latu. Jo cena par graudiem ir augstāka, jo sāpīgāk.

Mežacūkas ir mūsu nelaime. Simtprocentīgi manus laukus nopostīt nevar, pats esmu mednieks (tāpēc vien iestājos!), slēdzu līgumus ar medniekiem. Bet, ja mežacūkas dzīvo kādā biotopā, tad no turienes prom neies. Risinājums? Jāsēj vairāk, ierēķinot cūku tiesu.

Vēl dūša ir, vēl ķepurojas

Aina Nierliņa, z/s Lapenes: — Man palīgsaimniecība vien ir: trīs slaucamas govis, aitiņas, kāds putns, kāds sivēns. Hektārs miežu, vēl kartupeļi. Mieži aug nomātā zemē, diezgan sausā vietā, un vienu hektāru novākt arī nav tik grūti. Veldrē nebija. Pašas zemiņe gan ir briesmīgi slapjā vietā.

Biju iebrukusi Pastendē pēc graudiem. Sadīguši, gandrīz kā biežputra. Tomēr dabūju labus pa 6 santīmiem. Lopiņiem vajag!

Kopumā klājas aizvien grūtāk. Šodien (4. septembrī) braucu uz gaļas kombinātu lūgt, lai kaut ko samaksātu. Mēnesi dabū gaidīt! Pienotavā tas pats. Ko lai dara, kā plāvējam samaksāt? Ja es gaidu mēnesi, tad viņš dabū gaidīt vēl ilgāk.

Bet dūša vēl ir un ķepurojos. Visu mūžu strādāts, te manas tēva mājas, nevar tak laist visu aizaugt!

Paguvām laikus!

Santa Pētersone, z/s Auri: — Mūsu sējumi ir ap 40 ha. Lielāko daļu, arī miežus, paguvām novākt labajā laikā. Kad sākas lietavas, palika nedaudz auzu. Vairāk posta gan nodarīja mežacūkas.

Alda Šperliņa, z/s Plāgi: — Visu labību iespējams novākt pirms sliktā laika.

Mežacūkām nesējam

Edgars Pētersons, z/s Jaunlīdumi: — Labību neiesējām. Ko sēt — mežacūkām? Līdz divām trešdaļām sējumu iznīcina dzīvnieki. Tik un tā graudi jāpērk! Šogad arī trešdaļa kartupeļu ir cūku vēderā. Noraka dažas diennaktis pirms mums.

Alnis Auziņš

Aizgāja dundadznieks pasaulē tālu

Valdis Ābols: “Nekas nav nejaušs”

Valdim uzreiz gribējās teikt “tu”, lai gan pa īstam viņu satiku pirmo reizi mūžā. Taisnība, atcerējos, ka jaunībā esmu klausījies *Akcentu* koncertus, savukārt Valdis atminējās, ka pirms gadsimta ceturkšņa esot spēlējis vai nu manas vecāsmātes, vai vecāteva bērēs.

Bet ne jau tāpēc Valdim atņēmu trīs stundas no dzīves, uz Vides filmu studijas biroja jumta nesteidzīgi dzerot tēju. Valdis lieliski atbilst šai avīzes sadaļai — kauls no dundadznieku kaula, dzīvojis un strādājis gan Dundagā, gan Spānijā. Kur nu vēl tālāk pasaulē aiziet! Par ģeogrāfiskiem attālumiem gan runājām vismazāk. Vairāk ceļojām laikā, cilvēku attiecībās, cilvēku attiecībās ar laiku.

— Ko tu dari Vides filmu studijā?

— Mans pamatdarbs studijā vairāk saistās ar dažādu administratīvo lietu kārtošānu — līgumiem, reklāmdēvējiem, sponsoriem, konkrētiem projektiem u.tml. Bet ir arī otra — radošā darba daļa. VFS veido divu veidu produkciju: regulāro televīzijas raidījumu *Vides fakti*, kas pastāv kopš 1996. gada, un dokumentālās filmas. Šogad esam pabeiguši sešas filmas, kas nelielai studijai ir ļoti daudz. Iesaistos filmu veidošanā galvenokārt kā scenārists, teksta autors, tulks, reizēm arī kā diktors, un tā ir darba interesantākā daļa.

Es te strādāju trešo gadu, un mani iepriecina studijas veselīgā, radošā gaisotne. Esam ne tikai darbabiedri, bet arī labi draugi.

— Kāda ir tava saikne ar Dundagu?

— Ar katru gadu iznāk aizbraukt aizvien retāk, šogad trīs vai četras reizes. Ne tāpēc, ka negribētu. Šogad atvaļinājumā neesmu bijis. Pērn pārdevu savu māju *Punces* pie Anstrupes kapiem. Tas nebija viegli, bet nesaskatīju citu iespēju. Labāk tā, nekā katru reizi ieraudzīt, ko postītājs noplēsis un salauzis. Drusku bēdīgi. Nolēmu pārdot labiem cilvēkiem, pirms kāds nav pielaidis uguni.

Punces iegādājās, šķiet, 1989. gadā, un toreiz domāju, ka dzīvošu un strādāšu Dundagā. 1986. gadā biju aizgājis uz Rīgu, uz Rozentāla mākslas skolu, bet mani visu laiku vilka atpakaļ. Diemžēl allaž pietrūka laika un rocības, lai māju sapostu.

Tagad domāju, varbūt viss notika, kā tam bija jānotiek. Ko es Dundagā būtu darījis? Kopumā sešus gadus nostrādāju skolā un sapratu, ka īstu piepildījumu skolotāja darbs man nedod. Ar laiku būtu neglābjami ieslīdzis rutīnā. Toreiz aizgāju, vēl neiesūnojis.

— Bet pavisam agrā jaunībā tu apzināti izlēmi būt par skolotāju? Tas nebija tipiski!

— Universitātes laikā man nebija ne mazāko šaubu, ka atgriezšos Dundagā un strādāšu par skolotāju. Starp kursabiedriem neatceros nevienu, kas ar lielu sajūsmu būtu uztvēris iespēju strādāt skolā. Es to gribēju, jo biju sasodīts ideālists.

— Tas nebija tēva ietekmē?

— Nē, ne tik ļoti. Ideāli plūda no simtgadu veciem avotiem, no jaunlatviešu kustības. Universitātes laikā biju iesaistījies sabiedriski politiskajā darbībā, īslaicīgi dziedājis *Skandiniekos*, 1982. gadā ar Juri Vilcānu nodibinājām folkgrupu *Akcentus*.

— Es tajā laikā uzskatīju, ka Padomju Savienība ir bezcerīga — tik ļoti, ka bezcerīgi ir arī sagaidīt tās sabrukumu, un tādējādi vienīgā pieklājīgā stāja ir pēc iespējas nekur nepiedalīties.

— Kuram toreiz padomju valsts nelikās mūžīga? Bet tieši tāpēc uzskatīju, ka ir kaut kas jādara tautas gara stiprināšanai — tieši tādās kategorijās es toreiz domāju. Ja to nedarīsim, mēs pazudīsim, mūs noslaucīs no zemes virsas. Toreiz Jānis Peters

■ *Astoņdesmito gadu pirmajā pusē Dundagā. Skolotājs Valdis Ābols pa ziņo, ka Dzejas draugu kluba balvu dundadznieki piešķir Mārim Čaklam. Pa kreisi Vaira Kamara.*

rakstīja kaismīgus rakstus jaunlatviešu garā, bija spēcīga folkloras kustība, ap kuru virmoja tāda disidentiska gaisotne. Mēs ar Gunāru Laicānu pat *diseni* par Krišjāni Valdemāru uztaisījām, republikas skatē vēl pirmo vietu dabūjām. Es uz tā viņa biju uzsēdies.

— Un tāpēc tu piedalījies *Akcentā*, Vides aizsardzības kluba norisēs, sāki strādāt par skolotāju Dundagā?

— Tieši tā. Jā, ar veco paaudzi neko daudz neizdarīsi, es spriedu, bet jaunajai, kas nāk pēc manis, ir jārāda, ka pasaule nebeidzas ar kolhoza kartupeļu vagām un alus brūzi.

Sākot strādāt Dundagā, es dabūju mācīt latviešu valodu un literatūru piektajā klasē un arī vidusskolā. Ar mazajiem man gāja grūti, jo tajā vecumā bērniem nav jātāsta par augstām lietām. Tam īsti gatavs nebiju. Vidusskolas klasēs, īpaši literatūras stundās, es centos savas idejas īstenot. Rosināju diskutēt, domāt pašiem. Tas zināmā mērā bija novatoriski. Tā paša ideālisma dēļ arī izveidoju folkloras ansamblīti, jo folkloras mantojums ir pirmā lieta, kas jāapzinās. No mūsdienām skatoties, pilnīgs vājprāts.

— Es tur nekādu vājprātu nesa- skatu.

— Tad klāt dabūju mākslas vēstures stundas, un tas man radīja diezgan lielu pacēlumu. Tā bija darba interesantākā daļa. Es strādāju ar

daudzmaz pieaugušiem cilvēkiem par tēmām, kas pašu ļoti interesēja, un jutos kā jaunatklājējs, jo nebija jau ne mācību grāmatu, ne izdales materiālu. Tā bija mana pašierosme un pašmācība.

— Un kā tas saskanēja ar stin- grām priekšrakstu prasībām?

— Tur tā lieta, ka šim mācību priekšmetam stingru rāmju nebija. Sāc ar seno Ēģipti un beidz ar mūsdienām — jeb ciktāl tiec; es tiku līdz franču impresionismam. Par savu naudu pirku mākslas grāmatas, katru maksāja gandrīz pusi no manas algas, rūpīgi gatavojos ikvienai stundai. Devīto — vienpadsmito klašu skolēni konspektēja manas lekcijas un reizi mēnesī rakstīja esejas. Tā divus gadus.

Manās stundās nāca mācību daļas vadītājs Kārlis Čoders, mans tēvs arī. Nekas, bija svētīgi. Es mēģināju vēsturi padarīt skolniekiem saprotamāku un dzīvāku. Iedomājieties, es teicu, ka pie mums klasē ienāktu viduslaiku mūks, jums viņš liktos ne tikai netīrs un smirdīgs, bet piedevām vēl pilnīgs plānprātīgs, ne no šīs pasaules. Par Romu runājot, ieminējos, ka impērijas vēsture ir mērcēta asinīs, un tad Čoders man pārmeta, ka skolotājs tā par vēsturi nedrīkst runāt. Man toreiz likās, ka tieši tā par vēsturi ir jārunā.

Es to atceros kā laiku, kad strādāju ar pilnīgu, nesavtīgu atdevi. Man likās — skolēniem arī tāpat jācenšas, bet es redzēju, ka lielākajai daļai ir stipri vienalga, un man nolaidās rokas. Mani vecāki visu mūžu bija cīnījušies ar vēdzirnāvē.

— Vai vidusskolēni tavu jauno pieeju neuztvēra ar sajūsmu? Uz folkloras ansambli taču gāja ar pacilātību?

— Jā, es vairāk uzsveru rezultātus, ne procesu. Ja tu esi nedēļu gatavojies stundai, centies izdarīt visu, ko vari, bet esējā redzi, ka skolēns neko nav uztvēris... Nē, bija arī spoži, izcili darbi, un es tos esmu saglabājis, tomēr vairākums tādu, kas manu maksimālismu *nolika pie vietas*.

Tā ir skolotāja dzīves neizbēgama sastāvdaļa. Ja gribi strādāt, ar to jāsamierinās.

— Vai tas bija galvenais un vienīgais iemesls, kāpēc tu aizgāji no

■ *1986. gads, pirmajā Jelgavas folkfestivālā. Valdis: “Tā bija Jura ideja — tādus rīkot. Tur jau dzied Indra Karlsons un spēlē vijolniece Anda Hermāne.”*

Dundagas vidusskolas?

— Nē, tā nebija.

— Bet tu turpināji iet savu ideālista taku?

— Kopš 1982. gada, *Akcenta* nodibināšanas un Politiskās dziesmas festivāla, nokļuvi tajā lokā, kas vēlāk kļuva par Vides aizsardzības kluba kodolu, iepazīnos ar Arvīdu Ulmi, Haraldu Sīmani un citiem jaunajiem, *nepareizajiem* radošajiem cilvēkiem,

no tā laika pareizības skatoties.

Arī Dundagas laikā bieži braucu uz Rīgu, kopā ar *Akcentu* koncertēju. Piedalījāties baznīcu sakopšanas talkās. 1986. gada rudenī, kad es jau biju pārcēlies uz Rīgu, palīdzēju vākt parakstus pret Daugavas HES. Arī Dundagā. Staigāju pa mājām ar anketām. Pārāk daudz jau nesavācu. Skolā... visiem jau neprasiiju.

Es sevī vienmēr esmu sajutis kādu stīgu, kas atsaucas uz revolucionārām idejām. Kopš *Akcenta* laikiem, bet varbūt jau pirms tam. Man arī vienmēr ir patikušas revolucionārās dziesmas, piemēram, *Ar kaujas sau-*

studentu dienām mani palūdza uz ātru roku uztaisīt mūsu kursa muzikālu priekšnesumu. Paņēmu ģitāru, pastrinkšķināju un vienā vakarā uzrakstīju septiņas dziesmas, nelielu *operu* par studentu dzīvi. Tas bija diezgan revolucionāri. Juris to dzirdēja. Pēc tam nāca tolaik populārais Politiskās dziesmas festivāls, un Juris uzrakstīja, manuprāt, pilnīgi ģeniālu dziesmu *Aptumsumi*. Toreiz aiz oficiāli pareizajiem lozungiem par cilvēktiesībām Dienvidāfrikā varēja mēģināt starp rindām pateikt par stāvokli Latvijā. Jura teksts bija it kā no kalendāra patapināts — “daļējs Saules

Imants Brusbārdis: — Valdim bija visi priekšnoteikumi, lai kļūtu par izcilu skolotāju. Bet viņam bija jāaiziet no šejienes — viņam vajadzēja plašāku apvāršni.

Gunārs Laicāns: — Valdis, tāpat kā Aigars Zadiņš, mācījās manā audzināmajā klasē. Viņi bija brīnišķīgi zēni. Pāri par visām labajām lietām, kas ir Valdī, nekad viņā nevarēja manīt, ka viņš būtu skolotāja dēls.

Aigars Zadiņš: — Valdim ir nestandarta domāšana.

Andra Grīvane: — Būdams skolotājs, Valdis nodibināja folkloras ansambli 80. gadu vidū. Mēs bijām kādi divpadsmit — piecpadsmit dalībnieki. *Folklorā* gan tur bija nosacīts jēdziens: repertuārā bija īstas folkloras dziesmas ar visu *ēēē* vilkšanu, bija arī maz zināmas vienkāršākas tautasdziesmas un Imanta Kalniņa dziesmas. Ļoti bieži koncertējām rajonā, braucām arī uz Rīgu, uzstājamies kopā ar *Skandiniekiem*. Bijām ļoti saniknoti, kad Valdis gāja prom no skolas.

cieniem uz lūpām, es tās varēju dziedāt ar lielu sajūsmu. Taisnība, var darbība man vienmēr ir bijusi pretīga.

— Vai tavs revolucionārisms arī tagad ir dzīvs?

— Jā, bet masu protesta pasākumos es vairs nepiedalītos. Esmu revolucionārs vientuļnieks, *ha-ha*. Jeb, pareizāk sakot, no revolucionāra esmu degradējies par opozicionāru, kura opozicionārisms, piemēram,

aptumsums tur un tur, Latvijā — neredzams”. Trešajā pantiņā jau bija runa par saprāta aptumsumu, kas redzams tur un tur, bet Latvijā — PAGAIDĀM — neredzams. Tā vārda dēļ mūs pēc tam sauca un Universitātes komitejām un čekas filiālēm. Kaut kā izlocījāties. Bet dziesma bija aizgājusi un, protams, sacēla diezgan lielas ovācijas. Toreiz citu spilgtāku grupu nebija. Koncerts notika LU aulā. Dziedājām arī manu dziesmu *Es esmu brīvs*: “Nu beidzot man vairs nav nekā, nu viss ir baigi kārtībā, es esmu brīvs. Nu beidzot man ir atņemts viss, nav it nekas vairs palicis, nu varu iet vienalga kur, nekas šeit mani nepietur, es esmu brīvs, un paldies Dievam, ka vēl dzīvs”. Nākamajā pantā vēl bija par brāļiem atbrīvotājiem, kuriem viss “tikš samaksāts”. Pirms Politiskās dziesmas festivāla dziesmas bija jāat- rāda žūrijas komisijai. Lai šo dziesmu dabūtu cauri, izdomājām, kā mums likās, viltīgu gājieni — pieteikumu: dziesmu veltām Dienvidāfrikas nēģiem, Ziemeļamerikas indiāņiem un pārējām tautām, kas cīnās par brīvību savā zemē. Žūrijas priekšsēdētājs Ābrams Kļockins teica: interesantas dziesmas, zēni, nu, bet to par indiāņiem gan labāk nedziediet. Citos koncertos jau dziedājām.

No mūsdienām skatoties, šīs dziesmas šķiet bezgala naivas. Bet Brežņeva laikos cilvēki pēc kaut kā tāda bija izslāpuši.

— Tas bija zemtekstu laiks.

— Jā. Politiskās dziesmas festivālam sameklējām divas meitenes, kas papildina sastāvu, un tapa *Akcentus*. Vēlāk viņu vietā nāca Indra Karlsons un Anda Hermāne. Tas arī bija *Akcenta* īstais sastāvs.

Akcenti pastāvēja līdz 1992. gadam. Vai pat nenospēlējām desmit gadu jubilejas koncertu? Melodijas visām dziesmām sacerējām paši, vārdus — gan paši, gan ņēmām dzejnieku tekstus — no Vika, Arvīda Ulmes, arī klasiķiem — Raiņa, Apolīnēra, Knuta Skujenieka.

Pāris reizi *Akcenti* ir bijis arī Dundagā, vienu no tām — kuplinot Vika autorvakaru, ko biju sarīkojis skolas dziedāšanas kabinetā.

Tas bija ļoti spraigs laiks, atradāmies notikumu virpulī. Mums likās, ka piedalāmies, ka veicinām, ka tam ir jēga. Ja tagad mēs ar šīm dziesmām mēģinātu sniegt koncertu, labi ja cilvēkus desmit sapulcinātu.

— **Bet vai 1992. gadā jau nesākās atplūdi?**

— Jā. Mūsu virsotne sakrita ar Atmodu. Skaists laiks.

Es jau dzīvoju Spānijā, *Akcenti* būtbū bija beidzis pastāvēt, kad vienu dienu man uz Madridi piezvanīja Diāna Ulme un teica, ka Juris Vidusjūrā noslēcis.

Bija jau mūsu grupai grūti pastāvēt, mēs nebijām dižie profesionāļi, mūsu spēks slēpās dziesmu sociālajā raksturā, kas bija vajadzīgs noteiktam laika posmam.

Reizēm paklausos mūsu vecos ierakstus. Uztaisīju vienu kompakt-disku no radio mājas arhīva. Varbūt vēl divi eksemplāri šajā pasaulē ir. Tur ierakstītas mūsu vēlākā posma dziesmas, sarežģītākas. Juris bija ļoti talantīgs dziesmu autors, mazāk talantīgs izpildītājs. Mūsu tehniskais varējums bija bālāks nekā degsme, bet toreiz tam bija otršķirīga nozīme.

misiju sūtīja uz Spāniju, kopā ar sievu iekārtojām vēstniecības nodaļu. Tas bija dzīvoklītis Madridē, divas istabas bija atvēlētas vēstniecībai, viena — mūsu guļamistaba. Pēc pusotra gada palīgos atsūtīja Aldi Bērziņu, viņš sāka strādāt par pilnvaroto lietvedi, es pārgāju pirmā sekretāra statusā. Nostrādāju Spānijā četrus gadus.

Darbs Ārlietu ministrijā man sākotnēji nozīmēja tikai iztikas līdzekļus, un, pat strādājot Spānijā, nebiju atteicies no sapņa reiz dzīvot *Puncēs*.

Daudzus pārsteidza, ka pēc septiņiem darba gadiem Ārlietu ministrijā es pēkšņi tam visam pagriezu muguru. Mans diplomātiskais rangs bija diezgan augsts, pēc pāris gadiem es droši vien būtu vēstnieks kādā valstī. No amerikāniskās vērtību izpratnes raugoties, mani var uzskatīt par pilnīgu *lūzeri* (zaudētājs, neveiksmnieks, ārpusnieks... A.A.).

— **Bet tu to pasaki ar smaidu, ar lielu pārliecību par sevi.**

— Jā. Gribējās kaut ko mainīt, jo nebija vairs interesanti. Uzskatīju, ka dzīve ir pārāk vērtīga, lai to veltītu diplomāta karjerai vai vispār vienai, kādai karjerai. Pēc vēl diviem diezgan bezjēdzīgiem gadiem Eiropas Savienības informācijas centra direktora amatā, kas gan deva iespēju uzturēt ģimeni, pēkšņi dabūju zināt, ka VFS meklē vadītāja vietnieku. Es jau agrāk ar viņiem biju sadarbojies, tulkojot dokumentālās filmas, un man ļoti patika tas, ko viņi dara.

— **Metīsim atkal loku atpakaļ! Kā tu nokļuvi pie Vairas Kamaras?**

— Noteikti, kaut arī mūsu klase īpaši neizcēlās ar *radošo garu*.

— **Ko tev mācīja tēvs?**

— Dziedāšanu.

— **Vai pret tevi viņš nebija bargāks?**

— Stundās nē.

Tēva stundās es biju viņa klusais aizstāvis. Tā ir skolotāja darba nepateicīgā pusē — katrā klasē atrodas kāds idiots, kuram lielāka bauda ir *izvest* skolotāju. Es redzēju, kā tas notiek, un ļoti jutu tēvam līdzī. Orķestrī tāpat. Diemžēl es neuzdrīkstējos atklāti nostāties pret pārējiem klases puikām, jo baidījos tikt izstumts.

— **Bet par skolotāju dēliņu tevi neapsaukāja?**

— Nē, es centos noturēt līdzsvaru. Ja klase sarunāja nobastot, tad gan jutos iedzīts stūrī. Gāju ar visiem, kaut gan ļoti negribējās, jo zināju, ka skolotājs vispirms ies pie maniem vecākiem: nu kā tad jūsu dēls tā... Par laimi, mūsu klase nebija tā dullākā.

— **Tavs tēvs, cik varu spriest, bija ļoti godprātīgs un pat fanātisks sava darba darītājs. Vai tev agrīnā jaunībā tieši tādēļ negribējās sacelties pret?**

— Strīdi jau bija — mājās. Tieši uzskatu sadursme par, kā man toreiz likās, eksistenciāli būtiskām lietām. Varbūt sava nozīme bija tam, ka tēvs bija 38 gadus vecāks, un jaunās paaudzes vērtības viņam bija svešas. Mūzika, protams, bija viens no mūsu pastāvīgajiem strīdus āboliem. Vienlaikus es pret viņu izjutu pārāk lielu bijību, lai nostātos atklātā konfrontācijā.

— **Bītlī, Lenons?**

— Tas jau būtu tas mazākais! Tajā laikā modē bija smagais roks, *Led Zeppelin*, *Deep Purple*, *Uriah Heep*. Bet tēvam mūzika bez skaistas melodijas nebija mūzika. Beigu beigās tēvs *Bītlus* gan daudz maz atzina.

Līdztekus es pieņemu viņa spēles noteikumus. Kā es varēju nespēlēt orķestrī, pat ja man to nevisai gribējās? Tēvs piesēdināja mani pie bungām, kad es vēl skolā negāju.

Jā, mūzikai bija liela nozīme, tā noteica paaudžu piederību; ja tu neatzīsti šo mūziku, tad par ko mēs runāsim?

Arī citās jomās mums vērtību izpratne atšķīrās, bet tas viss iederas tēvu un dēlu attiecībās. Strīdējāmies par dzīves pamatvērtībām. Biju salāstījis visādus gudrus autorus, un man likās, ka esmu atklājis augstākas patiesības par tēva patiesībām...

Astoņdesmito gadu otrajā pusē, kad biju jau prom no Dundagas, man sākās reliģisko meklējumu laiks. Strādājot *Rozentālos*, sāku iet baznīcā, apmeklēju Mežaparka draudzi un jutos kā maza sazvērnieku pulciņa dalībnieks. Mājās par reliģiju mēs ar vecākiem nekad nebijām runājuši. Viņi ticēja godīgam darbam.

— **Bet mūža novakarē tēvs vadīja luterāņu draudzes kori.**

— Tas jau bija pēc aiziešanas no skolas. Manuprāt, viņš bija viens no tiem retajiem cilvēkiem, kuriem baznīca nemaz nav vajadzīga, jo viņam bija sava iekšēja bauslība, kas nebija nekādā pretrunā ar Bībeles bauslību.

■ **Pirms vizītes pie Spānijas karaļa Huana Karlosa I. Valdis: "Pompoza bilde!"**

Man liekas, ka tēvs sāka apzināti meklēt Dievu pēc mammas nāves. Kā jau katrai lietai, viņš tai piegāja ar lielu nopietnību. Es pēc tam redzēju viņa pierakstus, Bībeles konspektus, savas pārdomas, arī to, kas viņam nebija pieņemams. Bet es domāju, ka viņš par savu dzīvi varētu teikt to pašu, ko amerikāņu rakstnieks H. D. Toro. Kad viņam pirms nāves vaicāja, vai viņš ir samierinājies ar Dievu, Toro atbildēja: "Es nekad ar Viņu neesmu strīdējies."

Par tēvu es domāju diezgan bieži. Kad Dundagā rīkoja piemiņas vakaru un mani uzaicināja, biju sagatavojies runāt. Bet, kad man deva vārdu, pēkšņi jutu, ka balss aizkrītiet. Tad es nodomāju, ka acīmredzot manas saites ar tēvu joprojām ir ļoti stipras, daudz stiprākas, nekā man bija licies.

— **Vai tev attieksme pret tēvu pamazām mainījās?**

— Var jau būt, ka es tagad viņu sāku idealizēt... Nē, tomēr ne. Lai kam Čērčils par Gandiju biju izteicies, ka paies gadi un visi brīnīsies, ka tāds cilvēks ir staigājis pa zemes virsu. Man liekas, ka par tēvu var teikt to pašu. Dzīves sārņi viņam neķērās klāt, viņam nebija negatīvu īpašību, ja nu vienīgi pavisam nedaudz godkāres.

No kurienes viņam tas viss? Viņš nāca no nabadzīgas Miķeltorņa ģimenes, kas tikko spēja sagraibināt naudu, lai vienu bērnu izskolotu. Bet tēvam bija ļoti augsts dzīves uzstādījums, un savu raksturu viņš veidoja saskaņā ar to. Man bija liels pārsteigums, kad atradu viņa pirmo darba gadu dienasgrāmatu no Mazirbes laika. Izrādās, ka savā laikā viņš ir šad tad gan iedzēris, gan uzsmēķējis.

— **Neticami!**

— Jā! Bet tad sev vienu brīdi pateicis — viss! Vienīgais, ko viņš sev daudz pārmeta, — ka nav bijis labs skolotājs un saviem bērniem labs tēvs. Pirmajā gadījumā viņam varbūt var piekrist. Viņš nebija ideāls skolotājs, daudz piemērotāks viņa raksturam būtu bijis vēsturnieka vai zinātnieka darbs, lai gan manis pēc viņš būtu varējis strādājis kaut vai par kurinātāju — manās acīs tam nav nekādas nozīmes. Bet par otro es varu teikt tikai to, ka viņš bija labs tēvs, kaut arī mūsu attiecības nebija nekādas vieglās.

Varbūt mūsu nelaime bija vienādi smagie raksturi. Viņš to savukārt attiecināja uz savu tēvu, simtprocentīgu lībieti, kas bijis mazrunīgs, visai skarbs pret ģimeni. Mūsu attiecībām pietrūka viegluma, tās bija samocītas, un nespēju rast kopēju saskaņu, kas liktu mums justies kā draugiem, nevis kā tēvam un dēlam vai skolotājam un skolniekam, pārdzīvojām mēs abi. Viņš mocījās ar domu, ka esmu tik noslēgts pret viņu tāpēc, ka viņš nav bijis labs tēvs. Un es nekad nespēju dabūt pār lūpām vārdus, kas liktu viņam beigt sev pārmest. Tikai savās vēstulēs viņam es spēju būt atklāts.

— **Kā Dundagā pareizāk būtu godināt tava tēva piemiņu?**

— Man grūti teikt. Pat nezinu, vai tas skolā vajadzīgs. Nāk jauna paaudze, kas neko par viņu nav dzirdējusi. Ko viņiem dos, piemēram, *bildīte* pie sienas?

Vienu gan man gribētos — lai beidzot izdotu tēva sarakstīto Dundagas kora vēsturi, lai tas nebūtu veltīgs darbs. Būtu jauki, ja varētu grāmatai uztaisīt otro daļu, kurā būtu apkopotas atmiņas par viņu. Ko atceras bijušie skolnieki, darbabiēdri, dundadzieki? Vai kāds varētu pastāstīt par Mazirbes gadiem? Tas būtu arī citiem interesanti. Tēvs savāca ziņas par kori, koristi varētu pastāstīt par viņu. Tas nav viegli, jo tēvs nekad necentās būt uzmanības centrā, turējās savrup. Bet tomēr! Man liekas, tēvam tur debesīs tas noteikti patiktu.

Alnis Auziņš

Foto no V. Ābola personiskā albuma

■ **Ar Induli Bērziņu un Eiropas Komisijas delegācijas vadītāju Latvijas Ginteru Veisu ES Informācijas centra atklāšanas dienā.**

— **Tu ieminējies par Spāniju. Kā tu tur nokļuvi? Vai tu pats sev radīji darbavietu, uzrakstot vēstuli Ārlietu ministrijai?**

— Ja nu ņemam manu biogrāfiju kā pēc vēstures grāmatas, tad pēc Dundagas trīs gadus nostrādāju *Rozentālos*, tad gadu žurnālā *Latvijas Daba*, tad atkal uz gadu biju Dundagā — par pils administratoru. Tas bija 1991. gadā, viss sāka brukt un gāzties, un es paliku bez darba. Arvīds Ulme man ierosināja uzrakstīt vēstuli toreizējam ārlietu ministram Jānim Jurkānam. Varbūt paņēmu darbā?! Minēju, ka mazliet pieprotu spēju valodu, toreiz CV vēl neprasiņa. Guntis Valujevs mani uzaicināja uz sarunu, un jau 1992. gada septembrī ar Spānijas valdības stipendiju braucu mācīties starptautiskās attiecības Spānijas diplomātu akadēmijā. Pēc deviņiem mēnešiem atgriezies Latvijā. Tad mūsu vēstniece Francijā Aina Nagobads-Ābols pārliecināja Latvijas Ārlietu ministriju, ka mums jāatver sava diplomātiskā pārstāvniecība Spānijā. 1994. gada maijā mani ar šo

— Skolas laikā es darbojos visur, kur vien iespējams, arī deju kolektīvā, pūtēju orķestrī, trenējos volejbolā.

— **Un galva bija laba, mācības neiekavējās?**

— Smagākais priekšmets bija ķīmija pie Jankovskas. Ar algebru arī negāja tik spoži, kaut arī mums bija skolotāja, kurā visi zēni bija klusi iemīlējušies.

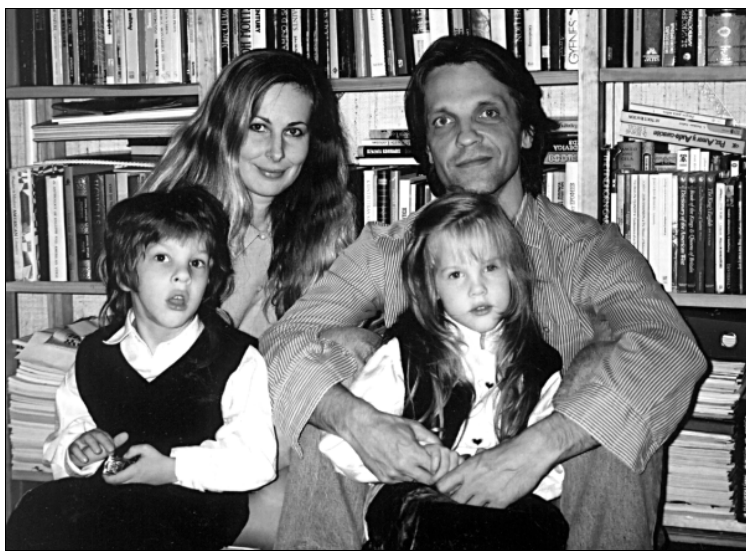
— **Toties Poēma par pienu jums abiem ar Aigaru Zadiņu izdevās spoži.**

— Tā mums visiem bija virsotne. Sirsnīgi ņemāmies.

— **Ar to pašu švunku abi aizgājāt uz Konservatoriju?**

— Vaira pierunāja. Nospriedu — ko es zaudēju, zināju, ka man vēl būs laiks iesniegt dokumentus Universitātē, ja eksāmenos izgāzos. Labi, ka mani neuzņēma Konservatorijā! Manī nebija ticības, ka no manis var iznākt aktieris, nu un visu mūžu būt statistam masu skatos...

— **Paša skolas laiks tev palicis jaukā atmiņā?**

■ **Ģimenes bilde: Inese un Valdis ar bērniem Kristapu un Annu Martu, Anno 2002.**

Raibs kā dzeņa vēders

Konkurss *Pazīsti savu dzimto zemi!*

Uzdevums acīmredzot ir gana grūts, jo uz I kārtas jautājumiem saņemām tikai dažas atbildes. Zinām, ka viens otrs kautrējies iesūtīt tikai divas vai trīs atbildes. Aicinām turpmāk mest kautrību pie malas! Pirmajiem pareizo atbilžu autoriem tiks pieņemtas balvas ar Dundagas simboliku un laikraksts.

II kārtā

- Cik sver 1 spainis (10 l) bērzu sēklu?
- Kādi ir Upsīšu dižakmens izmēri?
- Kā sauc upi (kurā valstī), no kuras krīt pasaulē augstākais ūdenskritums (979 m)?
- Kas ir ēre?
- Kāpēc Zīldārzs tā nosaukts?
- Dundagas sīrupa fabrikas firmas zīme.
- Latviešu strēlnieku bataljonu — pulku — skaits, to numerācija un nosaukumi?
- Kas ir šo rindu autors?
*Bīble teikts un kaimiņ buba — Vienan dzīve ietams grūš!
Nav kas gulte pagāl čuban,
Nav kas uztais šķeban dūš!*
- Kas un kad konstruēja un uzbūvēja pirmo latviešu lidmašīnu, kā to sauca? Kur sasniedza ātruma rekordu?
- Kad un kurā vietā pirmo reizi Latvijā parādījās kartupeļi?

Atbildes, norādot uz aploksnes “Dundadznieka” konkursam, līdz 20. oktobrim nogādāt pagastmājā vai nosūtīt pa pastu.

Atbildes uz I kārtas jautājumiem

- Kur mūsu senči ņēma karoti? **Aiz kāta.**
- Rīgas pūra tilpums litros. **68,75 l (69,5 l).**
- Kad nodega Dundagas pils ar baznīcu? **1872. g. 23. septembrī.**
- Kas ir šo rindu autors?
*Ja tu satiec kādu kungu,
Sīt to tūdaļ nost ar rungu
Vai ar kādu mietas koku!*
Krišjānis Dinsbergs.
- Cik hercogs Jēkabs uzbūvēja kara un cik — tirdzniecības kuģu? **44 un 79.**
- Kāda daļa pasaules melno stārķu ligzdo Latvijā (apmēram cik pāru)? **1/10 (750 — 900 pāru).**
- Kad notika lībiešu nemieri Dundagā nomas paaugstināšanas dēļ? **1860. g.**
- Cik garš un augsts bija mazbānīša tilts pāri Šlīteres gravai? **104 m un 17 m.**
- Kad pirmais tvaikonis ienāca Dagavā, kā to sauca? **1829. g., Oskar.**
- Kad apstiprināts Dundagas ģerbo- nis? **2000. g. 6. maijā.**

Apmežot izcirtumu, piedalīties loterijā vai... saņemt sodu?

Pērn Dundagas pagasta privātajos mežos izcirtumu kopējā platība sasniedza 1315,3 ha, no tā obligāti bija jāatjauno 256,7 ha, mežsargi par atjaunotiem atzina tikai 73,4 ha. Grozījumos Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā 68. pantā ir paredzēts 50 līdz 500 latu sods par meža atjaunošanas prasību pārkāpšanu un 10 līdz 100 latu sods par meža kopšanas prasību pārkāpšanu. Tos šogad sāksim piemērot.

Mežsargiem apmežoto platību kvalitāte jāpārbauda no 1. jūlija līdz 1. oktobrim. Ja īpašnieks šajā laikā izcirtumu nav paspējis sakārtot, to var izdarīt arī vēlāk, noteikti informējot mežniecību. Aizzēlušas platības ir vieglāk kopt, kad koki nobirušas lapas, jo tad labāk saskatāmas mazās eglītes un prie- dītes.

Saimnieks var izvēlēties — izkopt izcirtumu un

- saņemt nodokļu atlaides,
- izaudzēt kvalitatīvākus kokus,
- piedalīties loterijā un varbūt laimēt vērtīgu balvu

vai saņemt sodu par Meža atjaunošanas noteikumu pārkāpšanu.

Ja īpašnieks vēlas piedalīties Talsu virsmežniecības loterijā, jāpiesakās savā mežniecībā līdz 15. novembrim. Loterijas biļetes piešķir par mežaudzēm, kuras mežsargs šogad atzinis par atjaunotām, un par šogad izkop- tām jaunaudzēm. Balvu fonds — 500 latu, galvenais laimests — krūmgriezis.

Ēriks Bērzkalns,
Ezeru mežniecības mežzinis

Maltas Ordeņa palīdzības dienests pagastā

10. septembrī pagastā viesojās Maltas Ordeņa palīdzības dienesta prezidents Latvijā Gatis Bezdelīga.

Maltas Ordenis nodibināts Jeruzale- mē ap 1100. gadu. Pašlaik tā mītne atrodas Romā. Maltas Ordenim ir dip- lomātiskas attiecības ar 87 valstīm. Ordenim ir palīdzības dienests. Kopš 1994. gada palīdzības vienības darbo- jas arī Latvijā — Rīgā, Saldū, Aucē, Gulbenē. Pastāv iespēja dibināt šādu vienību Dundagā.

Maltas Ordeņa palīdzības vienība varētu sniegt palīdzību bērniem no riska ģimenēm un ielu bērniem. Dienas centrā viņiem būtu iespējams vienības dalībnieku vadībā mācīties skolā uzdo- to, paēst launagu un apgūt dažādas sociālas iemaņas. Bērni kopīgi svinētu dzimšanas, vārda dienas u.c. svētkus, kurus viņu ģimenes bieži piemirst vai

nesvin, rīkot konkursus, koncertus, pārgājienus. Vasarā tās varētu būt no- metnes, lietderīgi izmantojot brīvo laiku, apgūstot saskarsmes kultūru, iegūstot sociālās un medicīniskās pras- mes.

Liels atspaidis Dundagas maznodro- šinātajiem un trūcīgajiem iedzīvotā- jiem būtu lietotu mantu tirdziņš (apavi, apģērbi, rotaļlietas, grāmatas — gan pašu gādātas, gan palīdzības dienesta).

Veiksmīgi darbojoties, vienība, ce- rams, pievērstu Dundagas uzņēmēju uzmanību, un viņiem rastos vēlēšanās vienību atbalstīt gan morāli, gan mate- riāli. Vienībās darbojas brīvprātīgie, un vienīgais finansālais atbalsts ir ziedo- jumi.

Tuvākas ziņas par organizāciju un darbošanos tajā var saņemt no pagast- tiesas priekšsēdētājas *Dainas Dēvitas*.

DZEJAS DIENĀS

Maija Laukmane

vidusskolā

Ciklā “Cilvēks kultūrvidē” 16. septembrī viesojās dzejniece Maija Laukmane.

Dzejniece sāka pasākumu ar īsu stāstu par savu dzīvi un to, kā pārvarēt šķēršļus, lai nonāktu pie mērķa. Lai stāstījumu paspīlgtinātu, viešņa no pub- likas izraudzījās cilvēkus, kas palīdzēja situācijas labāk izprast. Autore lasīja jaukus dzejoļus, un uzstājās mūsu skolas audzēkņi, kam latviešu valodas stundā bija uzdots izveidot priekšnesu- mu par rudenī. Skatītāji vēroja divas kompozīcijas, kurām bija izteiksmīgi pieskaņoti un pasniegti dzejoļi, un pan- tonīmu. Priekšnesumi, spriežot pēc at- saucības, patika skatītājiem un dzejnie- cei. Ik pa laikam Maija klātesošajiem veltīja kādu īsu pasaciņu, bet atvado- ties — dzejoli. Arī turpmāk Maija Laukmane brauks uz mūsu skolu, lai strādātu ar jauniešiem, kas raksta dze- joļus.

Zanda Nēparte

Māris tic

Māra Seržanta vienkāršā, bet pa- tiesā dzeja 13. septembrī sasildīja daudzus sirdis. Viņa dzejas grāmati- ņas “Es ticu ...” atvēršanas svētki nori- sēja, labestības apvīti. Klausoties Māra dzeju Ilzes, Sintijas un Ārijas izjustajā lasījumā, daudzu acīs rīcās asaras. Māris ar saviem vārdiem spēj atraisīt

mūsu dvēseles stīgas. Viņš raksta par sev tuviem cilvēkiem, notikumiem, ap- kārtņi, dabas ritumu gada garumā (Mātes dienu, Lieldienām, Līgo u.c.), par to, kas ikvienam no mums ikdienā it kā ir pats par sevi saprotams. Bet vai mēs par to runājam? Reti. Māris nebaidās to visu izteikt. Ikviens klātesošais vēlēja Mārim neapstāties pie sasniegtā. Autors neslēpa, ka redzēt savus dzejo- ļus grāmatā ir sen lolots sapnis. Lai vei- cas turpmāk!

Māris grāmatas dāvināja visām trim pagasta bibliotēkām, sešas būs pieeja- mas arī lielākajās Talsu rajona bibliotē- kā.

Paldies visiem, kas līdzēja grāmati- ņai tapt: Inesei Kramiņai, Anitai Naza- rovai, Gunāram Laicānam un pagasta padomei par finansējumu.

Svētki grāmatai

10. septembrī Talsi svinēja Grā- matu svētkus. Tas bija viens no akci- jas *Atbalsts lauku bibliotēkām* pasāku- miem, ko ierosināja žurnāliste un raks- tniece Biruta Eglīte, bet rīkoja *Lauku Avīze*, Talsu galvenā un bērnu bibliotē- ka un Talsu tautas nams. Akcijas ģene- rālsponsori — izdevniecības *Lauku Avīze* un *Zvaigzne ABC*. Svētkus finan- siāli balstīja Jaunais laiks, LSDSP, SDS, LSP un Talsu pilsētas dome.

Svētku norises dienā varēja izvēlē- ties — tikties ar literātiem Signi Kvas- kovu, Birutu Eglīti, Kārli Vērdiņu, Ri- hardu Bargo, Miķeli Rubeni, ar *Prak- tiskais Latvietis* radošo kolektīvu, no- klausīties Elita Veidemanes un Aivara Brīzes koncertu, piedalīties diskusijā

No Talsiem līdz Briselei ir tikai 1912 km.

Grāmatu draugus iepriecināja izdev- niecību *Lauku Avīze*, *Zvaigzne ABC*, *Nordik*, *Tapals*, *Jumava*, *Daugava*, *Pē- tergailis* un *English for you* grāmatu stendi, *Zvaigznes ABC* grāmatbuss. Diemžēl grāmatas tagad ir dārgs prieks, tāpēc daudzas iekārotās palika nenopir- ktas. Tomēr šī diena bija svētki grāma- tai!

Dzeja zīmējumos

Septembris kopš 1965. gada ir Dzejas dienu mēnesis. Dzeju var rak- stīt, lasīt, mācīties no galvas, dekla- mēt, izdziedāt un... zīmēt. Tieši šādā nodarbē iedziļinājušies Dundagas pa- gasta mākslas un mūzikas skolas māks- las nodaļas audzēkņi pedagogu San- dras Dadzes, Daces Čoderas un Kitijas Ivanovas vadībā. Bērni mākslas darbi- ņos atveido dzejnieka Vitauta Lūdēna dzejas ciklu “Pelēkās krāsas septiņi svētki”. Dundagas pagasta bibliotēkas vadītāja septembra sākumā telefonsaru- nā ar dzejnieku saņēma atļauju šādi iz- mantot viņa dzeju. Ar audzēkņu veiku- mu iepazīsimies oktobrī.

Jauns projekts

Augustā Dundagas pagasta bibliotē- ka iesniedza Kultūrkapitāla fondam projekta *7 x 7 jeb lasošā ģimenē katrai dienai savu grāmatu* pieteikumu. Esam gandarītas, ka mūsu ideja ir fi- nansiāli atbalstīta. Par projekta ideju un norisi ziņosim turpmāk.

Ruta Emerberga,
pagasta bibliotēkas vadītāja

*Nu vārti aizveras,
Jo sēru zvani zvana...*
V. Lācekle

Hilda Vitmane

06.06.1926. — 02.09.2003.

Labais Cilvēk, kapu kalniņā izska- nējis Tavs pēdējās stundas zvans, at- stādams mūs visus skumju un sāpju māktus.

Tavs mūžs aizritējis spraigā darba solī. Savu sirds liesmu Tu dāvāji un dāļāji daudzus darba gadus. Četrdes- mit piecus gadus skolēni Tevi sauca par savu latviešu valodas un literatūras skolotāju, piecas izlaiduma klases — par savu audzinātāju.

Līdztekus tiešajam stundu darbam lielu prieku un gandarījumu Tev sagā- dāja dramatiskā kolektīva vadīšana. Tu pati bieži veldzējies dzejas pasaulē, tāpēc centies arī savos skolēnos iedegt dzejas mīlestības dzirksti.

Tavs darba mūžs neapro- bežojās tikai ar skolas dzīvi.

Deputāte, kultūras un izglī- tības komisijas vadītāja. Visi lielie ciemata pasākumi izska- nējuši ar Tavu roku palīdzību: bērības, jaunības svētki, zel- ta un sudraba kāzas, kapu svētki... Arī skumju brīžos Tu esi bijusi kopā ar daudzām dundadznieku ģimenēm.

Rosīgi, prasmīgi, nesavtīgi vadīji Dundagas pensionāru apvienību, vienmēr turēji rūpi par dzīves grūtīdējiem, stāvē- ji pie pensionāru kluba *Sendienas* šū- puļa.

Tavs darba vērtējums ir Tavi ne- skaitāmie goda raksti: ciemata, rajona, Izglītības ministrijas. Nozīmīte *Izglī- bas darba teicamniece*, Dundagas Ga- da cilvēks (1997. gadā).

Saulainā, siltā atvasaras dienā mēs guldījām tevi dzimtajos Alakstes ka-

pos.

Atvadoties no Tevis, mēs sakām:

*No tevis tik daudz bija ko gūt,
Tavas pēdas ir dziļas,
tās nepazūd, —
Mums atmiņās ilgi kopā vēl būt.*

Rita Zemtiņa

Grāmata pret televīziju

Bērnu žūrijas projekts (sk. ie- priekšējos Dundadzniekus) turpi- nās. Tajā darbojas arī Dundagas vidusskolas 8.a klases skolniece Marta Zumberga.

Kādreiz Marta lasījusi pat zem segas spīguļojošu krellīšu gaismā! Šā projekta 7 grāmatas gan izlasīju- si normālā apgaismojumā. Martu literatūrā saista piedzīvojumi, spo- ki, *Tiņu romāna* sērija. Vienu grā- matu par Hariju Poteru izlasījusi piecreiz. Nevienu filmu par šo varo- ni gan nav redzējusi, toties darbojas internetā Potera draugu klubā. Vienaldzīgo attieksmi pret televīzi- ju un filmām Marta skaidro tā: daudz saistošāk notikumus pašam iztēloties, grāmatu lasot.

A.A.

Elza Lindenberga (1928)
Herta Plepe (1932)
Gustavs Švēdenbergs (1914)

Bruģa talka

18. septembra rītā Dundagas vi- dusskolas 6.a klases skolēni vēstures skolotāja Imanta Brusbārža vadībā sakopa barona bruģi.

Lai arī bruģa vecums precīzi nav zināms, domājams, ka tam varētu būt vismaz 100 gadu. Bruģi kā nozīmīgu kultūrvēstures mantojumu vajadzētu kopt un aizsargāt. Talkā skolēni ne tikai ravēja ar zāli aizaugušos senos akmeņus, bet arī atbrīvoja bruģa malā augošās liepas no atvasēm. Paldies visiem, kas atbalstīja talku! Tas nekas, ka visu bruģi vēl neizdevās sakopt, jo ir ieplānota jau nākamā reize.

L.L.

«Dundadznieks» Nr. 8 (21)
2003. gada septembris.

Dundagas pagasta padomes izdevums, iznāk reizi mēnesī, reģistrācijas Nr. 000702696

Redakcijas adrese: Pils iela Līkā muiža, Dundaga, LV 3270.

Redkolēģija: Gunta Abaja, Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: 1-3232252, epasts: alnis@dundaga.lv), Ēriks Bērzkalns, Sandra Dadze, Anda Felša, Uldis Katlaps, Gunārs Laicāns, Aivars Miška, Rita Zemtiņa.

Publicētie materiāli ne vienmēr pauz redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos snieguši amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijās — arī intervējamais. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz «Dundadznieku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā.

Metiens: 600 eks.

Internetā: www.dundaga.lv/avize